

PANEL DE POLÍTQUES PÚBLIQUES LOCALS
PARTICIPACIÓ

2014

PRESENTACIÓ

L'informe que teniu a les mans és un resum dels resultats més importants de la quarta edició del Panel de Polítiques Públiques Locals de Participació desenvolupat el 2014.

L'objectiu del Panel és recollir, de forma periòdica, aquella informació rellevant, actualitzada i comparable per al seguiment de les polítiques locals dels ajuntaments de Catalunya de més de 10.000 habitants exceptuant l'ajuntament de Barcelona.

Les característiques generals de l'estudi i la descripció metodològica del mateix es poden trobar al lloc web www.pisunyer.org.

La realització d'aquesta investigació, impulsada per la Fundació Carles Pi i Sunyer en col·laboració del Programa d'Innovació i Qualitat Democràtica de la Generalitat de Catalunya, ha estat possible gràcies a la complicitat de polítics i tècnics dels ajuntaments i d'altres institucions.

Des d'aquest moment agraïm la vostra atenció i us convidem a realitzar consultes, aportacions i suggeriments mitjançant les nostres adreces de contacte.

ÍNDEX

METODOLOGIA I UNIVERS D'ESTUDI

1. OBJECTIUS DE LES POLÍTIQUES DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

2. PLANIFICACIÓ

3. PRESSUPOSTOS

3.1 Modificacions pressupostàries

4. ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

4.1 Tipologia d'òrgans de participació

4.2 Òrgans de participació creats al 2013

4.3 Informació dels òrgans de participació al lloc web

5. PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ

5.1 Processos de participació vinculats a plans

5.2 Processos participatius puntuals

5.3 Finançament dels processos participatius

5.4 Actors que han gestionat els processos

6. MECANISMES DE PARTICIPACIÓ

6.1 Plataformes de participació via Internet

6.2 Xarxes socials

7. ENTITATS GOVERNAMENTALS

7.1 Finançament rebut per part dels organismes governamentals

7.2 Ens governamentals de referència

ÍNDEX

8. ENTITATS NO GOVERNAMENTALS

- 8.1 Suport econòmic a entitats
- 8.2 Gestió d'equipaments per entitats
- 8.3 Mostra/fira d'entitats

9. ORGANITZACIÓ TÈCNICO ADMINISTRATIVA (OTA)

- 9.1 Dependència orgànica de l'OTA
- 9.2 Especialització de l'OTA
- 9.3 Canvis en les OTAS durant el 2013
- 9.4 Relació amb altres àrees

10. TREBALLADORS

- 10.1 Dedicació dels treballadors
- 10.2 Canvis en la plantilla de personal
- 10.3 Canvis en la dedicació del personal
- 10.4 Tècnic/a de participació ciutadana

11. AVALUACIÓ I VALORACIONS

- 11.1 Evolució dels espais participatius
- 11.2 Impacte dels espais de participació
- 11.3 Activitat dels òrgans
- 11.4 Factors que condicionen la participació
- 11.5 Nivell d'acord amb diferents afirmacions

12. ANNEX

METODOLOGIA I UNIVERS D'ESTUDI

- ✓ L'estudi inclou els municipis de més de 10.000 habitants de Catalunya segons el padró de 2013, un total de 120, excloent la ciutat de Barcelona.
- ✓ Tota la informació fa referència de forma exclusiva als ajuntaments que han participat responent l'enquesta del Panel, és a dir, un total de 98 municipis, i fan referència a les actuacions desenvolupades durant l'any 2013.
- ✓ Les fonts d'informació contingudes en aquest estudi són primàries, facilitades pels equips dels ajuntaments entre els mesos de maig i octubre de 2014.

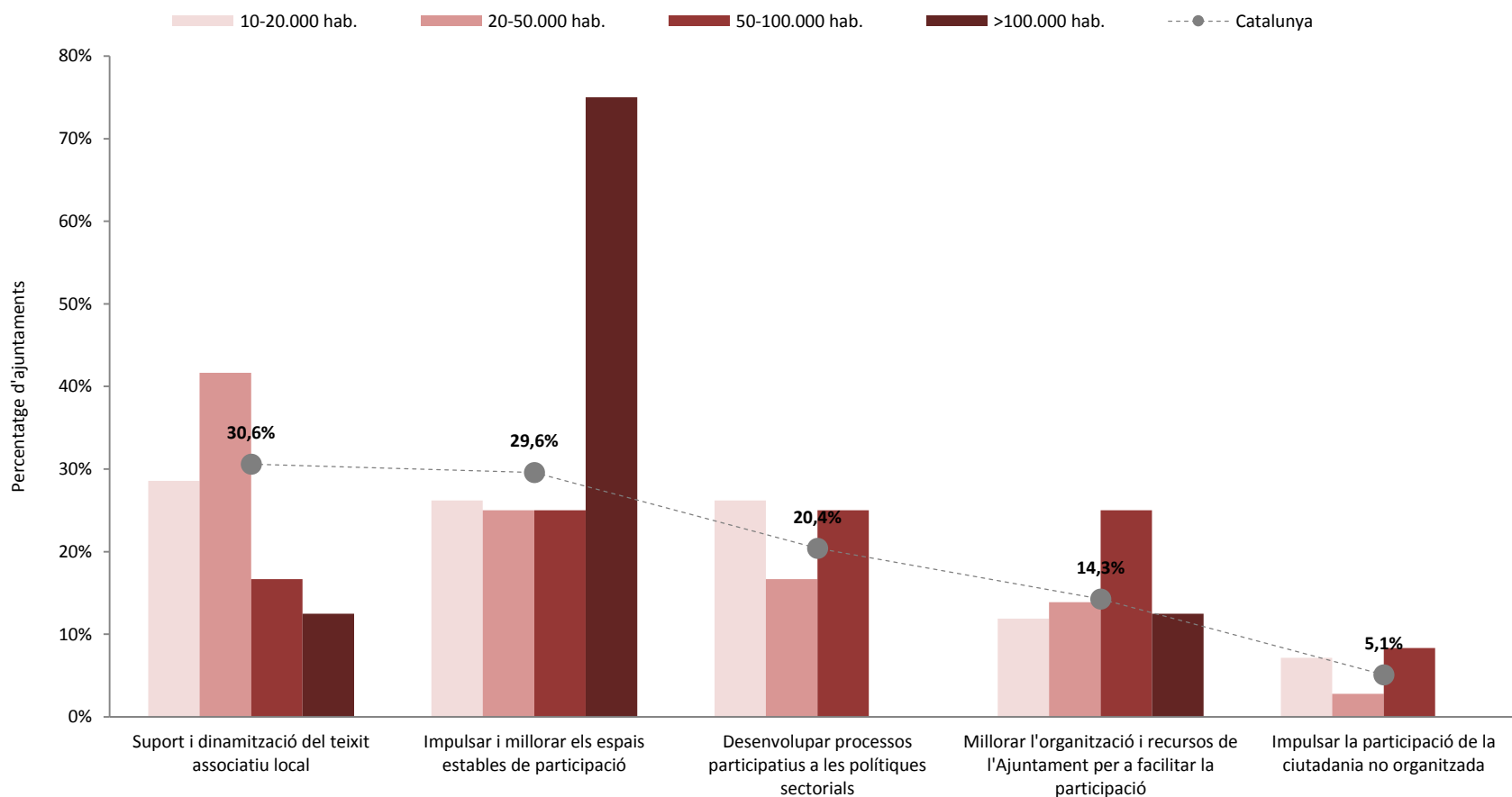
Municipis participants al Panel 2014

	Trams de població								Total municipis [n=120]	
	De 10.000 a 20.000 h. [n=57]		De 20.001 a 50.000 h. [n=41]		De 50.001 a 100.000 h. [n=13]		Més 100.000 h. [n=9]			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Respostes	42	73,7	36	87,8	12	92,3	8	88,9	98	81,7

1. OBJECTIUS DE LES POLÍTIQUES DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Els objectius de treball més destacats pels ajuntaments fan referència a donar suport i dinamitzar el teixit associatiu local (30,6%) i impulsar i millorar els espais estables de participació (29,6%).

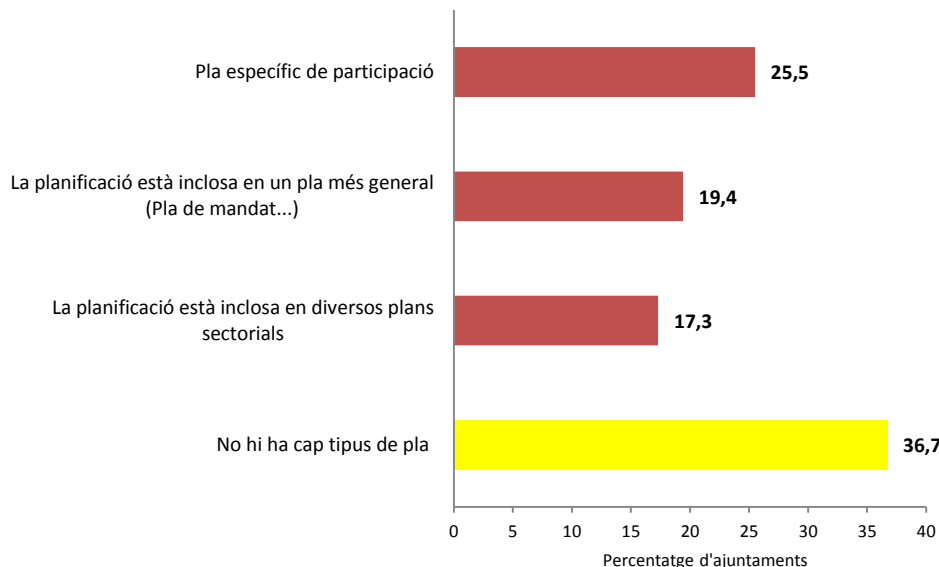
Principals objectius de treball en matèria de participació per a l'any 2013 [n=98]

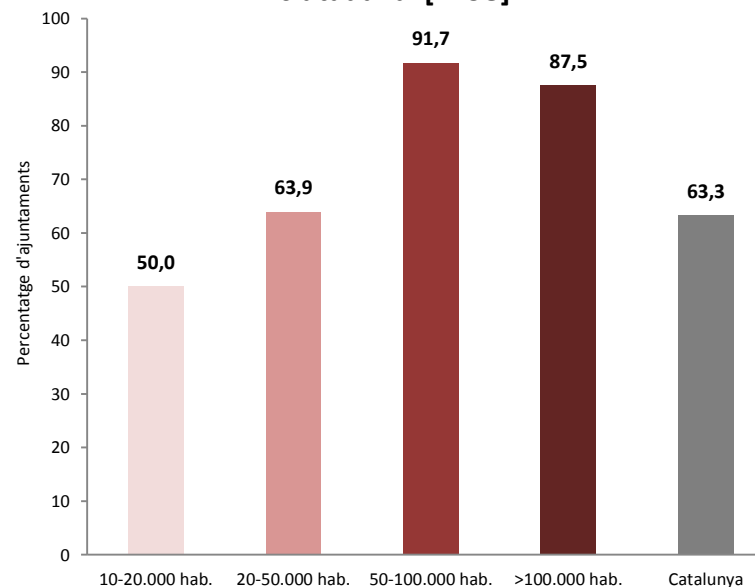
2. PLANIFICACIÓ

Un 25,5% dels ajuntaments de Catalunya disposa d'un pla específic de participació ciutadana i el 63,3% disposa d'algun tipus de pla que preveu i coordina el conjunt d'actuacions en matèria de participació. Els municipis més grans tenen major nivell de planificació.

Ajuntaments amb planificació en matèria de participació ciutadana [n=98]

Ajuntaments amb algun tipus de pla que coordina les actuacions de participació ciutadana [n=98]

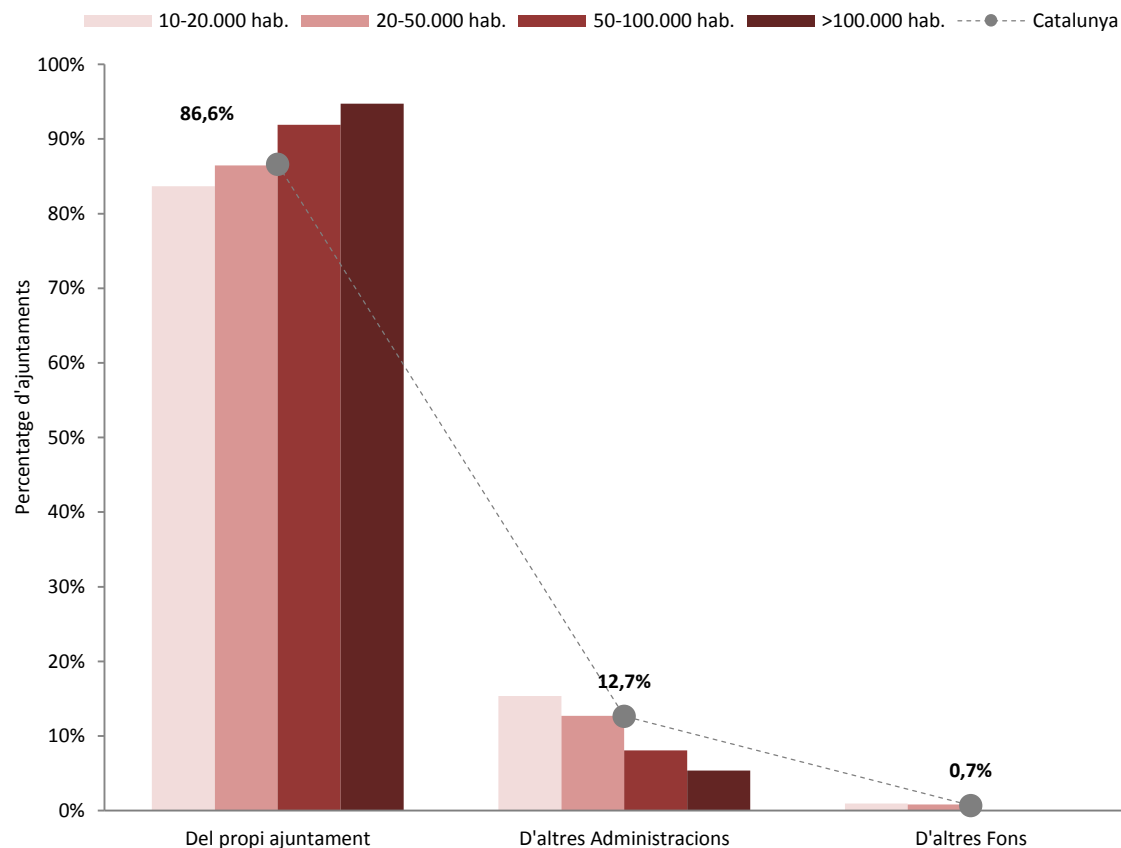

3. PRESSUPOSTOS

El 74% dels municipis tenen una dotació pressupostària específica dedicada a participació ciutadana als pressuposts municipals. El 86,6% dels recursos dedicats a participació provenen del propi ajuntament i el 12,7% d'altres Administracions.

Percentatge de recursos segons procedència [n=98]

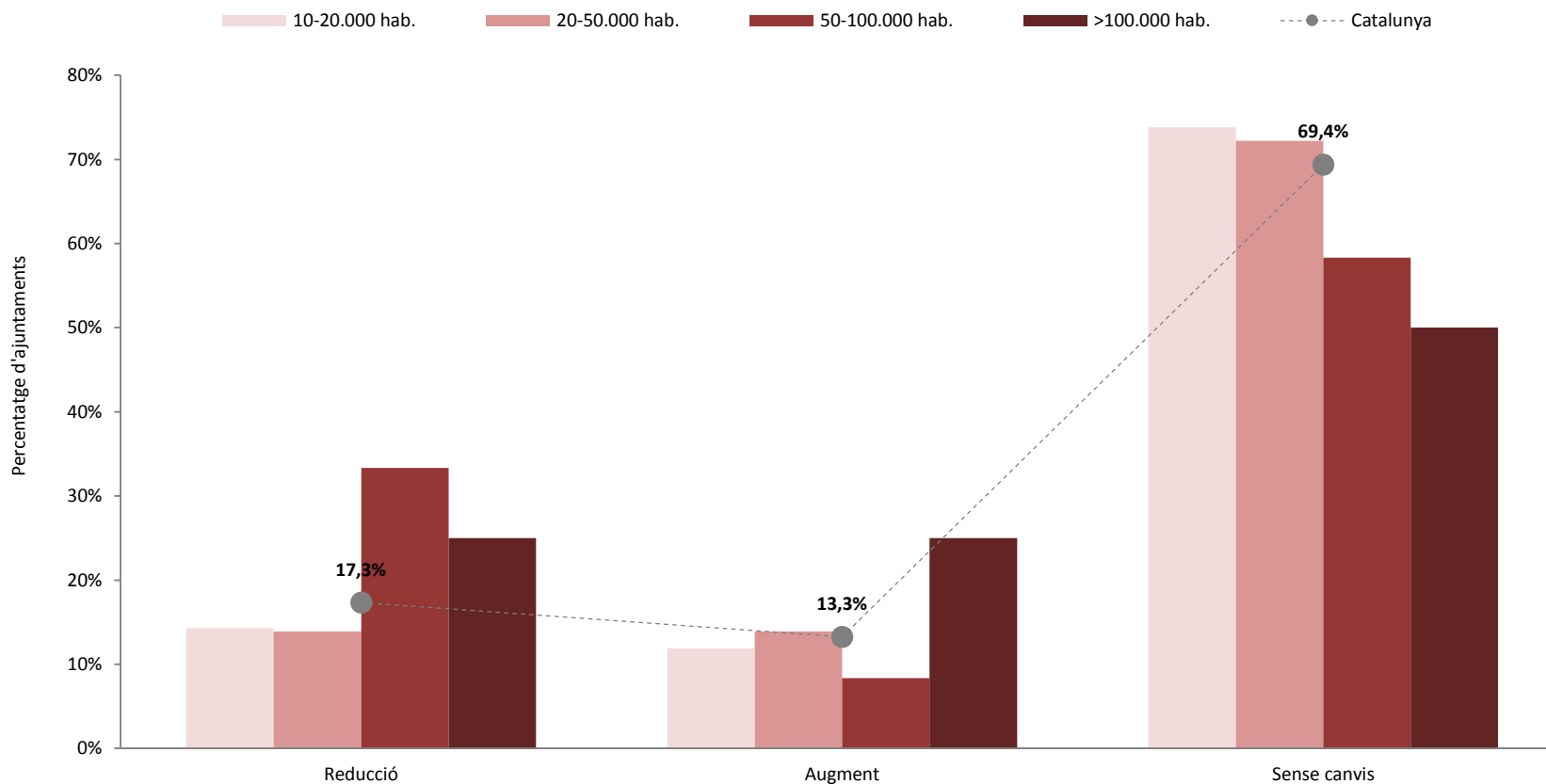
Ajuntaments de Catalunya amb dotació pressupostària específica dedicada a participació ciutadana [n=98]

3.1 Modificacions pressupostàries

El 69,4% dels ajuntaments no ha realitzat canvis a les partides dels pressupostos destinats a participació ciutadana, el 17,3% ha realitzat reduccions i el 13,3% dels municipis n'ha vist augmentades les partides.

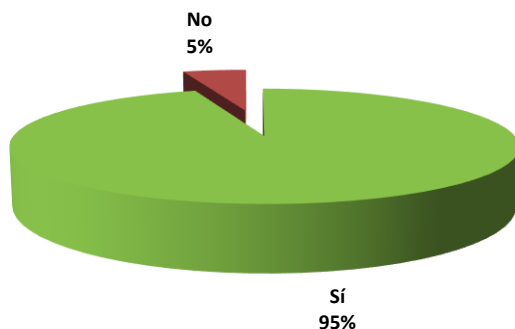
Canvis en els pressupostos municipals destinats a la participació ciutadana l'any 2013 [n=98]

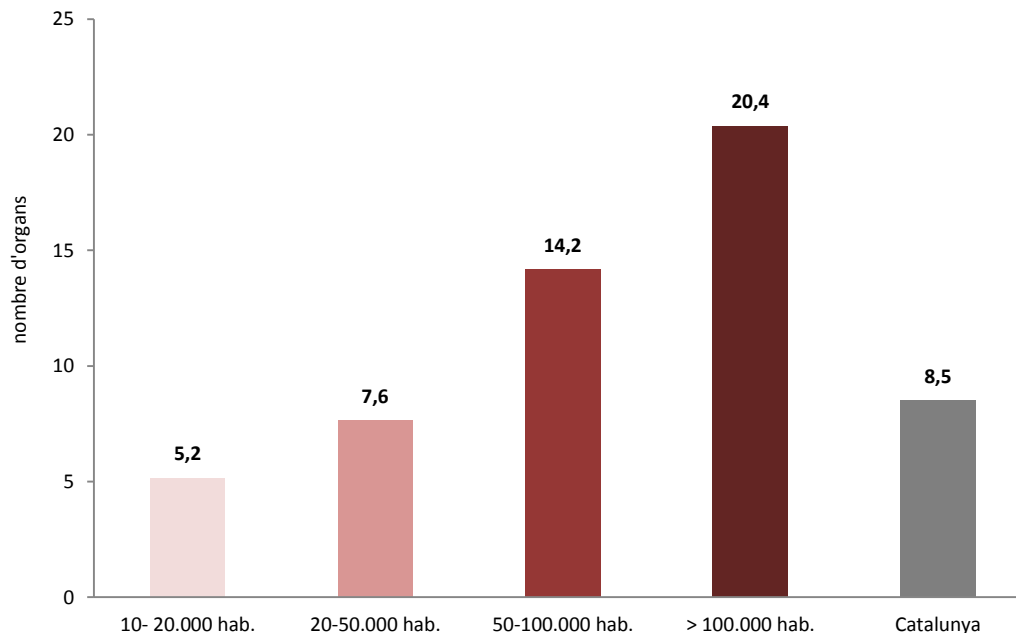
4. ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

El 95% d'ajuntaments de Catalunya té òrgans de participació ciutadana vigents al 2013. A Catalunya hi ha un total de 794 òrgans de participació ciutadana amb una mitjana de 8,5 òrgans per municipi. Aquesta mitjana quasi es duplica en els municipis de més de 50.000 habitants.

Ajuntaments de Catalunya amb òrgans de participació ciutadana [n=98]

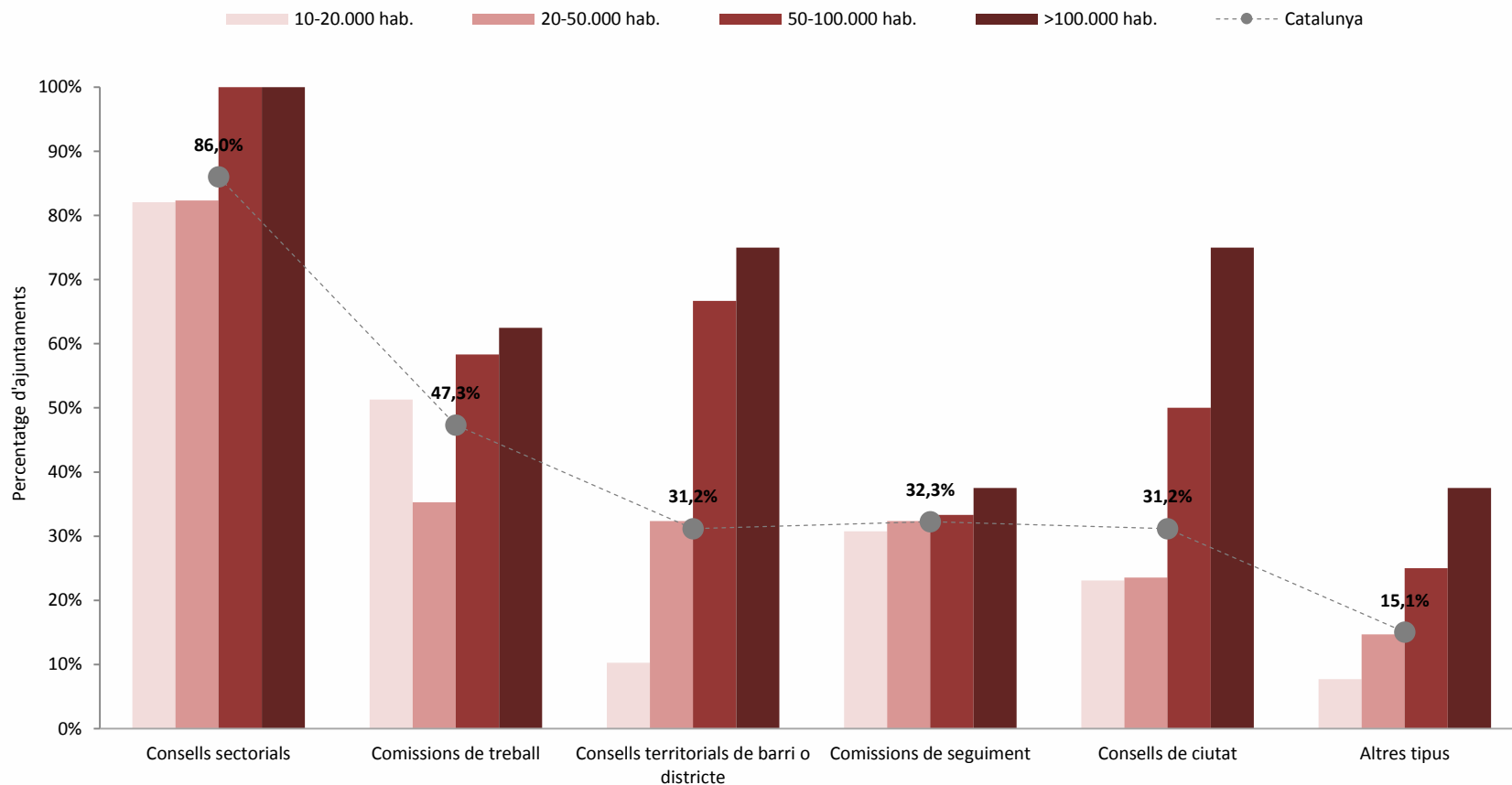
Mitjana del nombre d'òrgans de participació vigents dels Ajuntaments [n=93]

4.1 Tipologia d'òrgans de participació

El tipus d'òrgan de participació més comú a Catalunya són els consells sectorials (86%), en canvi els consells de ciutat i els consells territorials (31,2%) són els menys freqüents encara que estan més desenvolupats als municipis més grans.

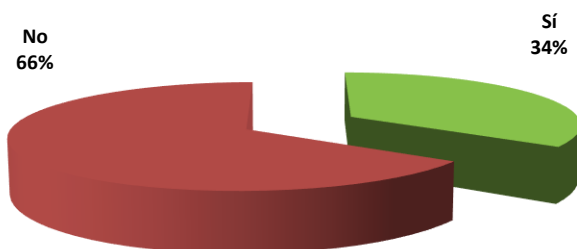
Tipus d'òrgans de participació ciutadana vigents dels que disposen els ajuntaments [n=93]

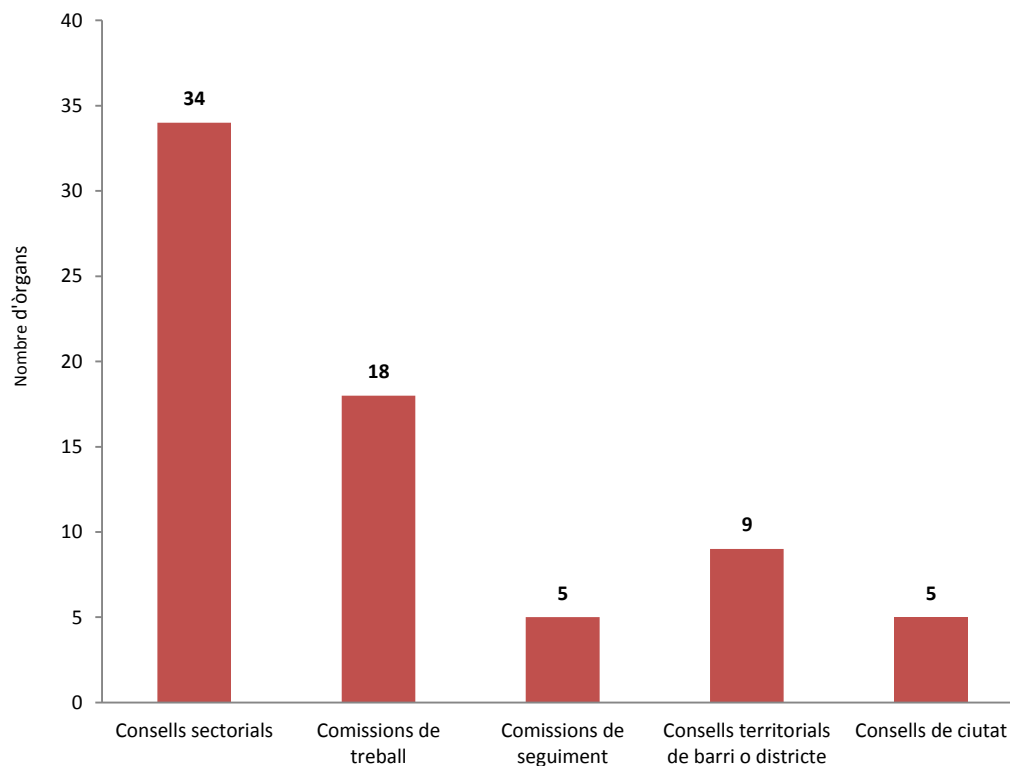
4.2 Òrgans de participació creats el 2013

El 34% dels ajuntaments de Catalunya han creat un total de 71 òrgans de participació ciutadana el 2013. Un 45,2% han revisat òrgans ja existents i un 11,8% n'han eliminat. Els tipus d'òrgan que més s'ha creat el 2013 són els consells sectorials.

Ajuntaments que han creat òrgans de participació el 2013 [n=93]

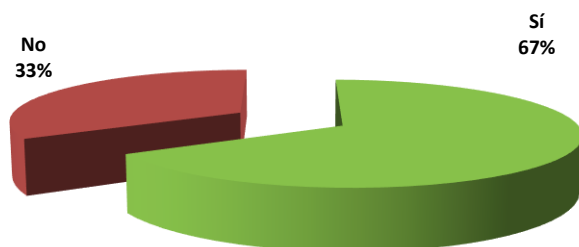
Nombre absolut d'òrgans de participació ciutadana creats pels Ajuntaments el 2013 [n=33]

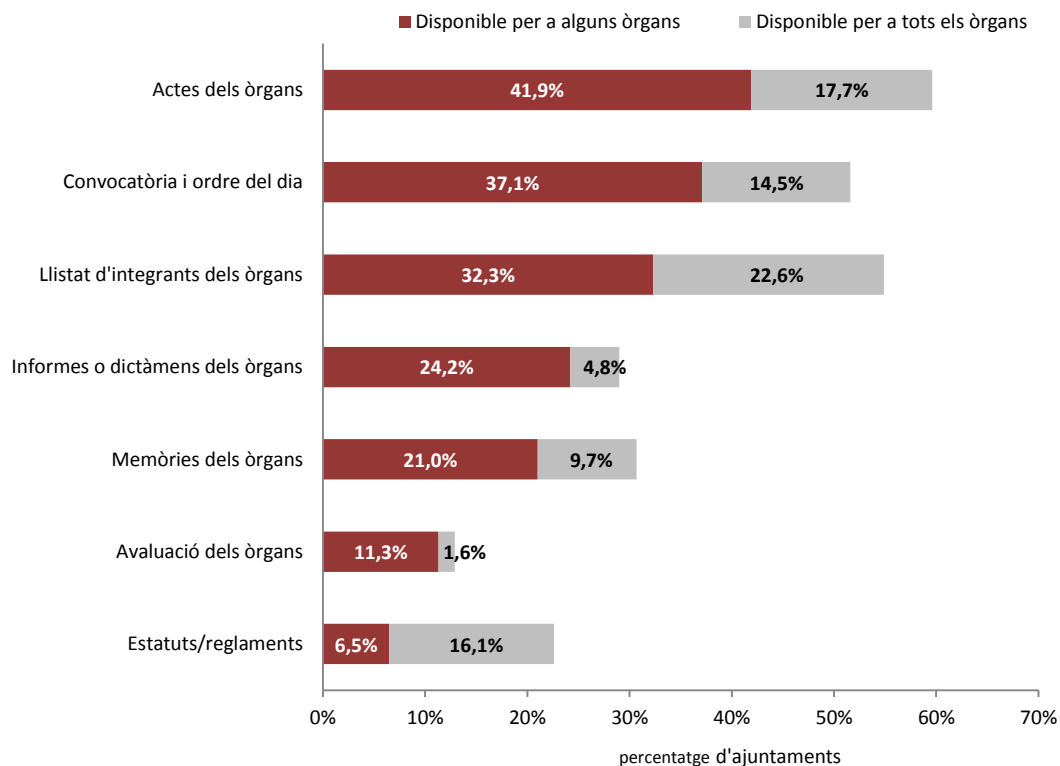
4.3 Informació dels òrgans de participació al lloc web

El 67% dels ajuntaments de Catalunya amb òrgans participatius tenen informació sobre aquests al seu lloc web. La informació que hi ha penjada en més webs municipals fa referència a les actes dels òrgans seguit de la convocatòria i ordre del dia.

Ajuntaments de Catalunya amb informació dels òrgans de participació al lloc web [n=93]

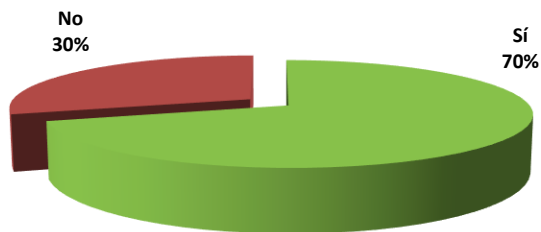
Disponibilitat i naturalesa de la informació dels òrgans de participació ciutadana al lloc web [n=62]

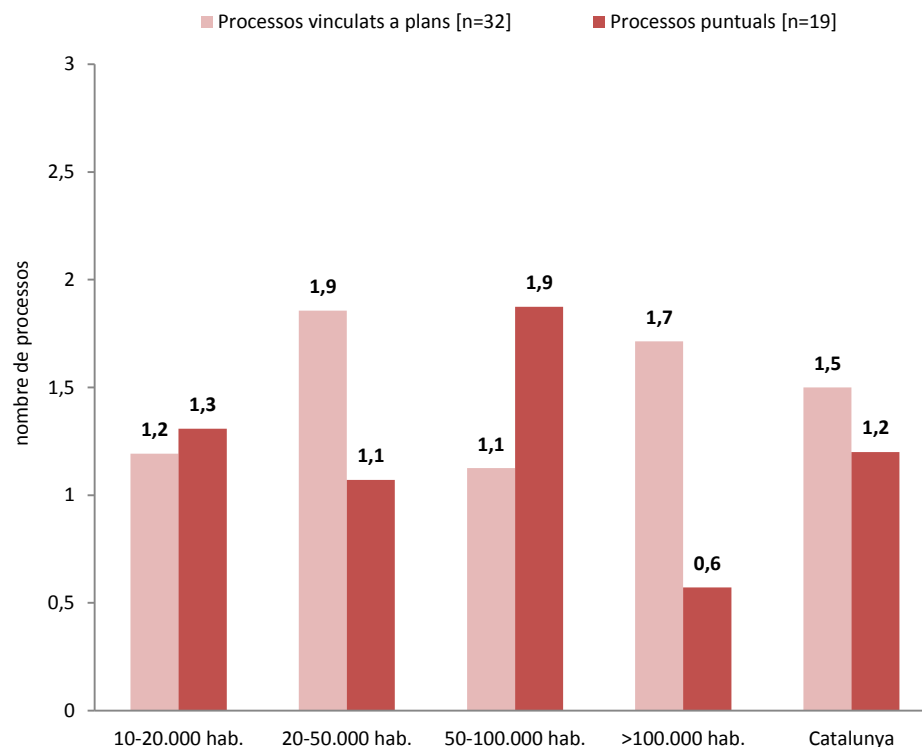
5. PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ

El 70% dels ajuntaments de Catalunya han realitzat processos de participació ciutadana. A Catalunya hi ha un total de 187 processos de participació, amb una mitjana per municipi de 1,5 processos vinculats a plans i d'1,2 de processos puntuals.

Ajuntaments amb processos de participació ciutadana [n=98]

Mitjana de processos participatius per Ajuntament*

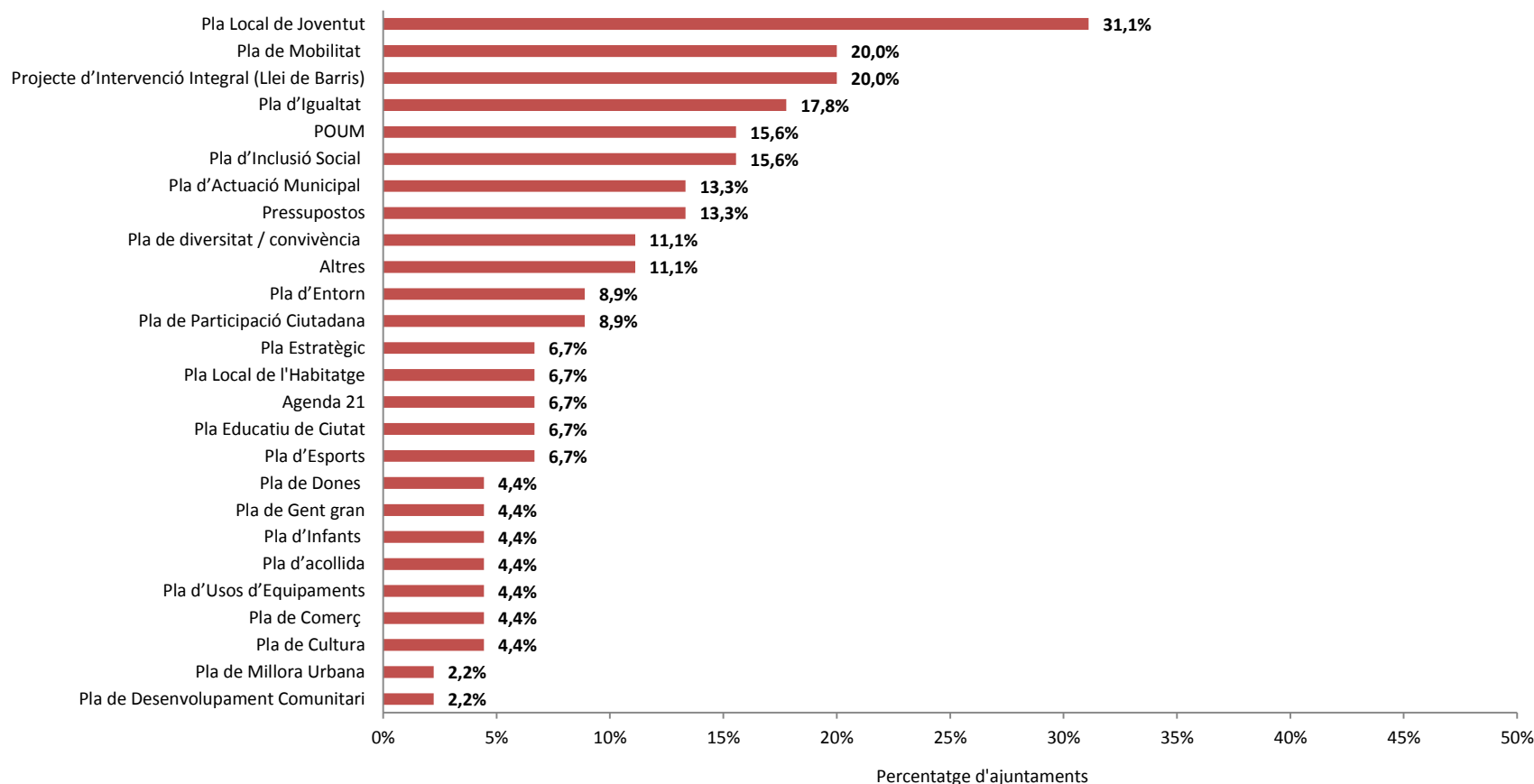

*La n fa referencia al nombre de municipis on s'han desenvolupat processos vinculats a plans i processos puntuals

5. 1 Processos de participació vinculats a plans

31% dels ajuntaments amb processos participatius vinculats a plans han desenvolupat aquests processos dins del Pla Local de Joventut i un 20% ho han fet dins de Projectes d'Intervenció Integral (Llei de Barris) i Plans de Mobilitat.

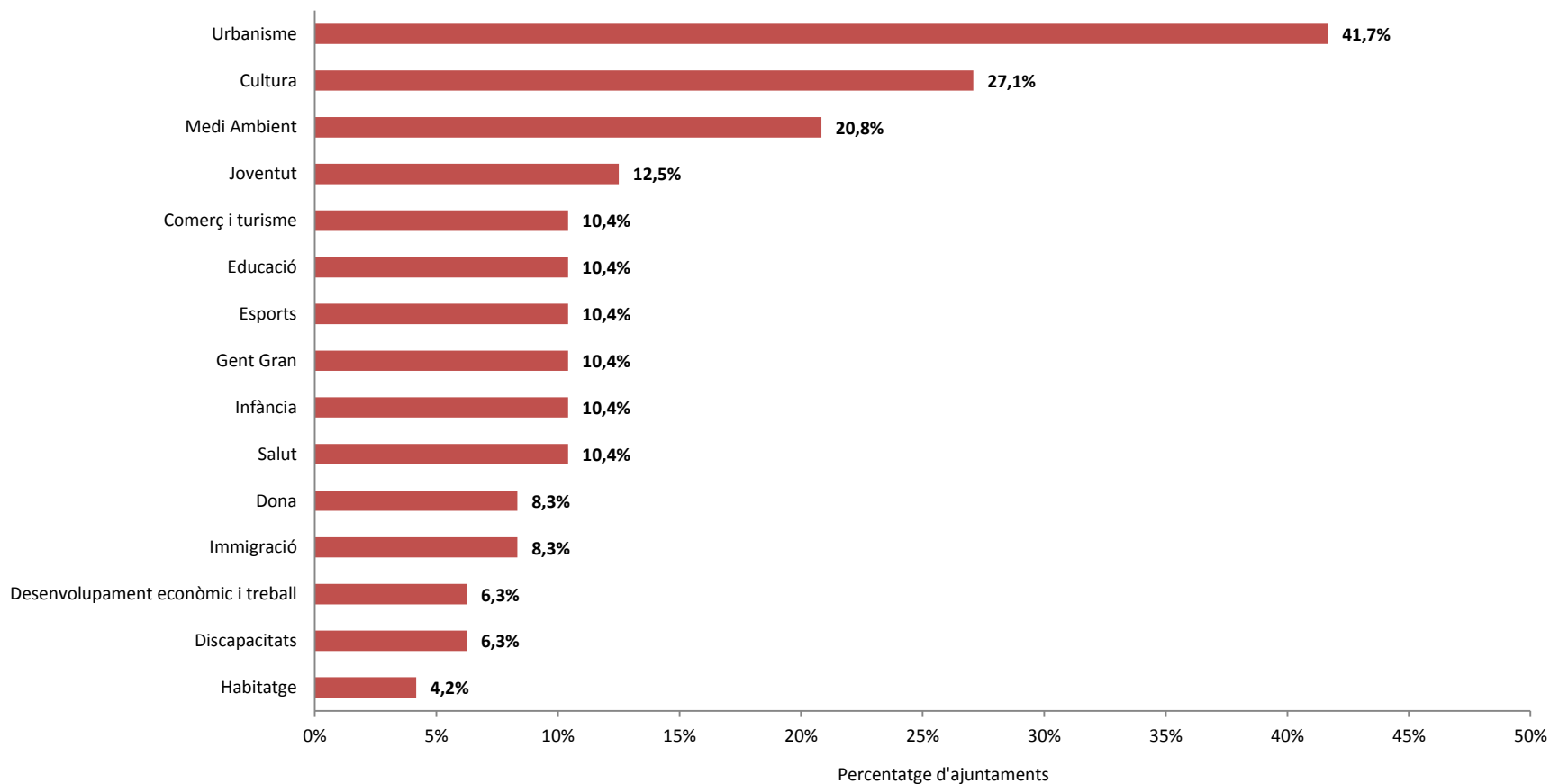
Plans en els que s'han desenvolupat processos participatius el 2013
(possibilitat de més d'una resposta) [n=45]

5.2 Processos participatius puntuals

Els àmbits en els quals s'han desenvolupat més processos participatius puntuals per part dels ajuntaments són urbanisme, cultura, medi ambient i joventut.

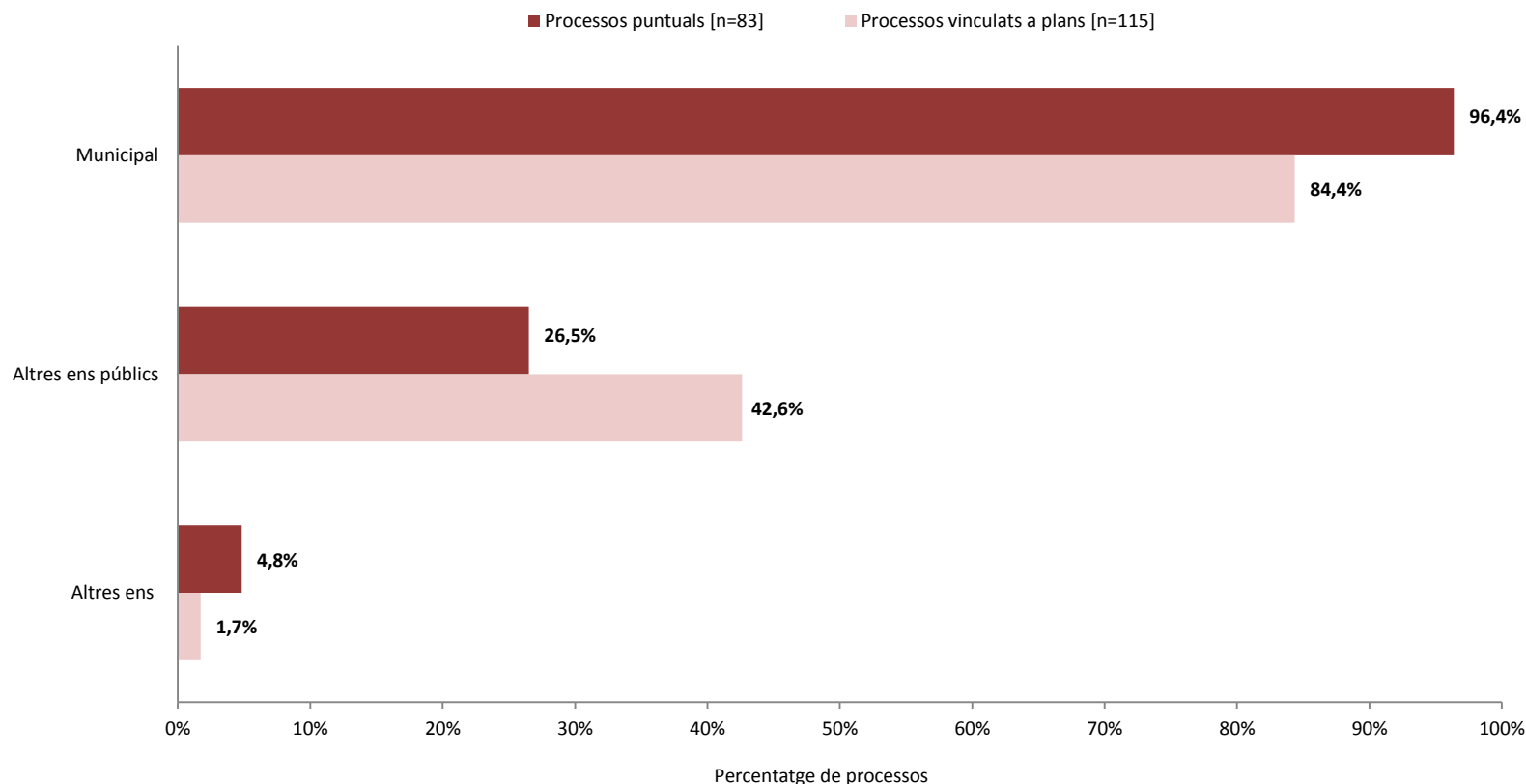
Àmbits en els quals s'han desenvolupat processos participatius puntuals el 2013
(possibilitat de més d'una resposta) [n=69]

5.3 Finançament dels processos participatius

L'Ajuntament hi participa al finançament de casi la totalitat dels processos participatius. En canvi Altres ens públics aporten més finançament a processos vinculats a plans (42,6%) que no pas a processos puntuals (26,5%).

Finançament dels processos participatius (possibilitat de més d'una resposta)

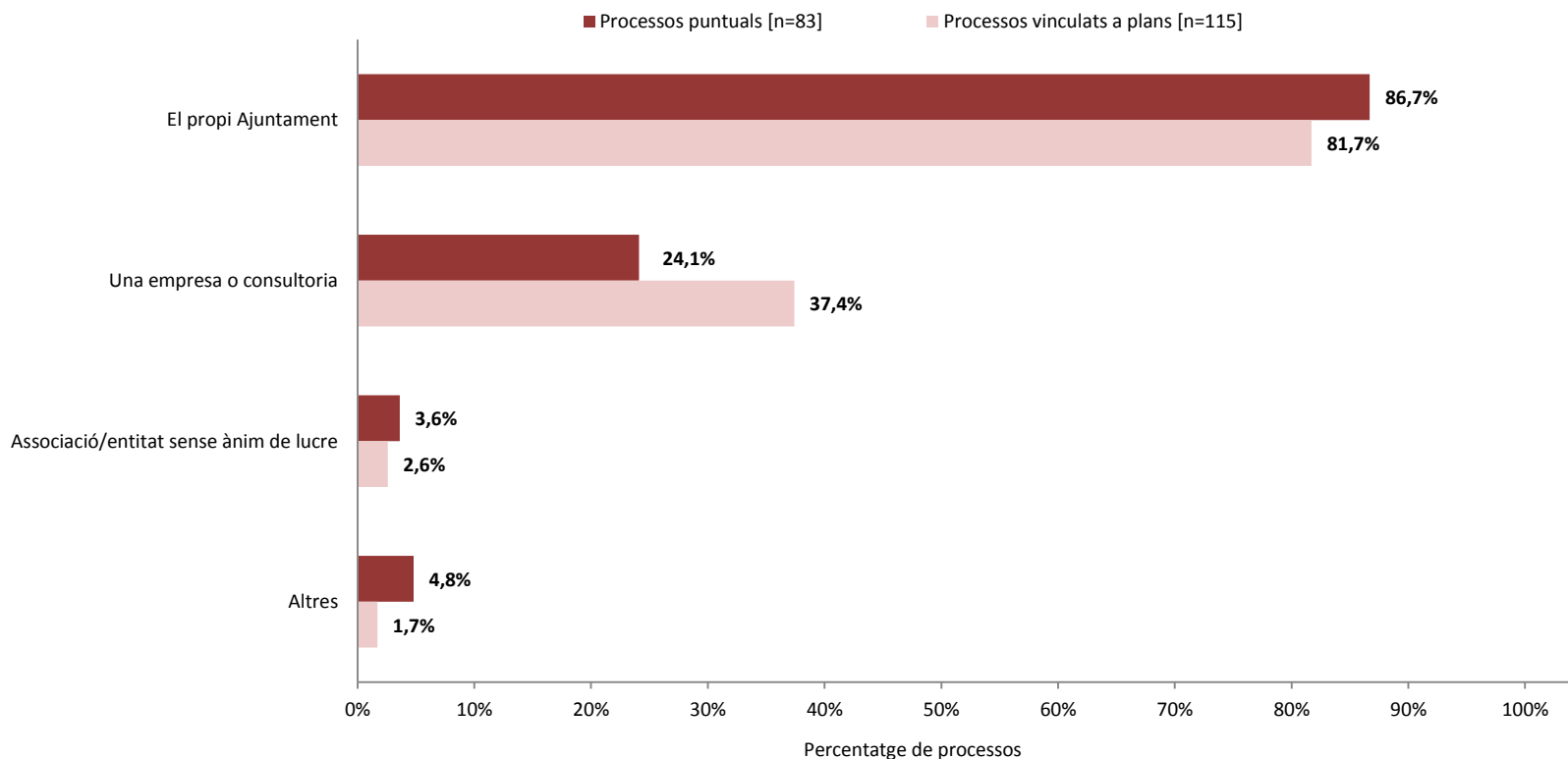

*Les n fan referència al nombre de processos de cada tipus que s'han realitzat en total

5.4 Actors que han gestionat els processos

L'actor encarregat de gestionar els diferents processos participatius més habitual és el propi Ajuntament. Les empreses o consultores privades intervenen més activament en processos vinculats a plans. Les associacions i entitats sense ànim de lucre tenen una participació molt baixa.

Agents socials que gestionen els processos participatius (possibilitat de més d'una resposta)*

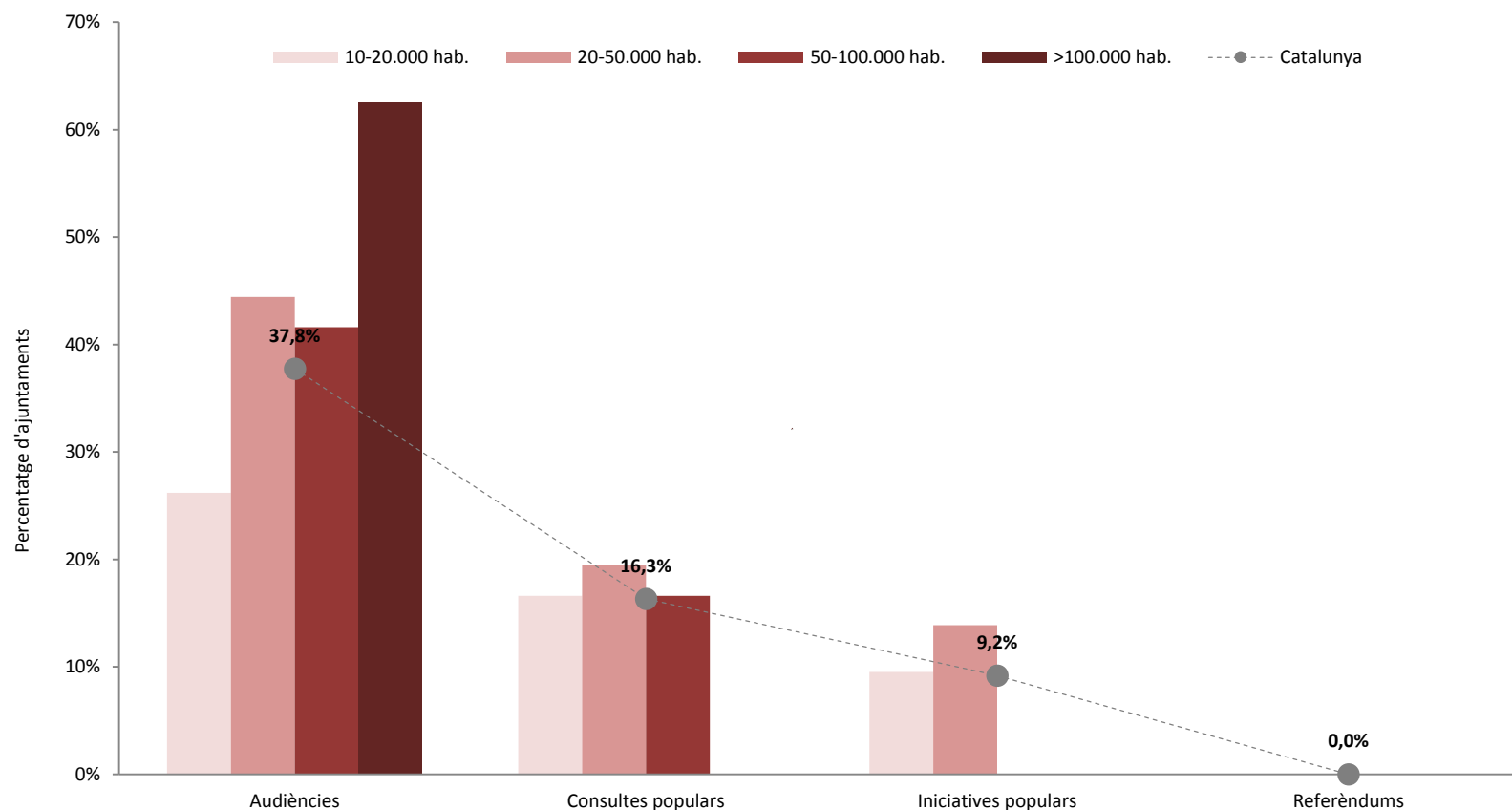

*Les n fan referència al nombre de processos de cada tipus que s'han realitzat en total

6. MECANISMES DE PARTICIPACIÓ

Els mecanismes més utilitzats pels municipis de Catalunya són les audiències (37,8%). En canvi les consultes i iniciatives populars estan menys desenvolupades. Durant el 2013 no es van utilitzar en cap ocasió els referèndums.

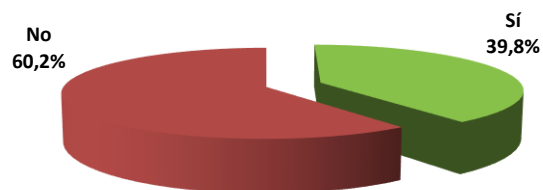
Mecanismes de participació utilitzats pels Ajuntaments [n=98]

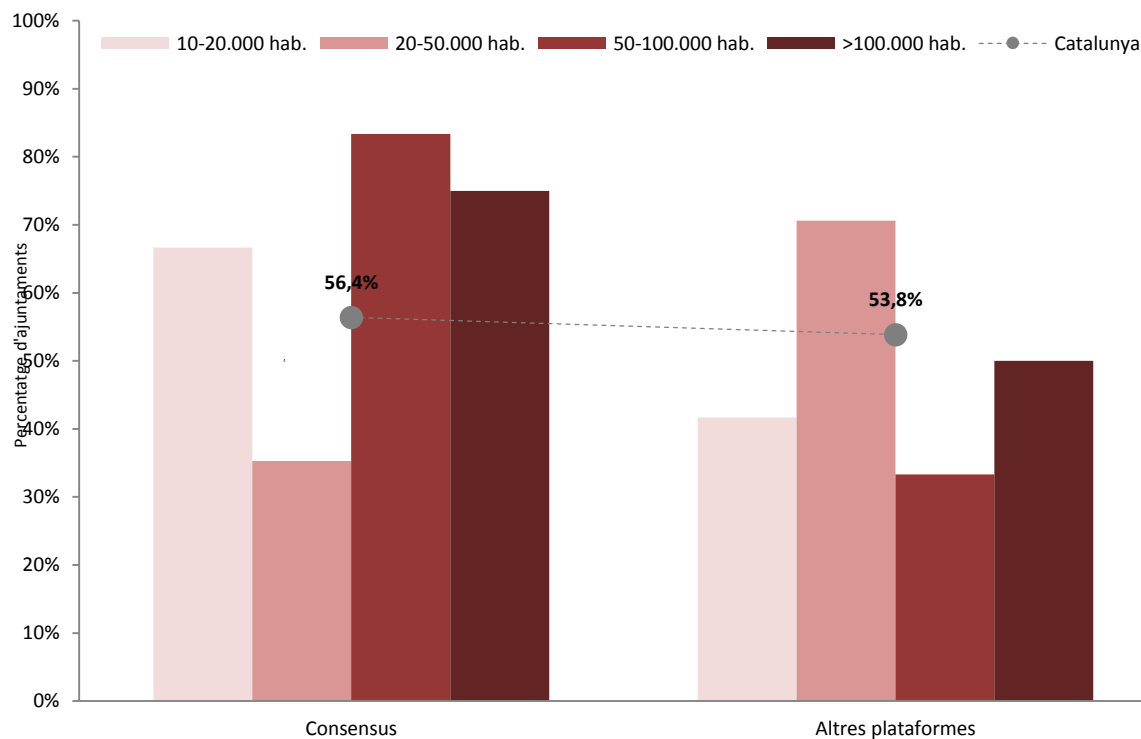
6.1 Plataformes de participació via Internet

El 40% dels ajuntaments de Catalunya tenen alguna plataforma de participació ciutadana via Internet. Entre aquests, la plataforma més comuna en els municipis de més de 50.000 habitants és la de 'Consensus.'

Ajuntaments de Catalunya amb plataformes de participació ciutadana via Internet [n=98]

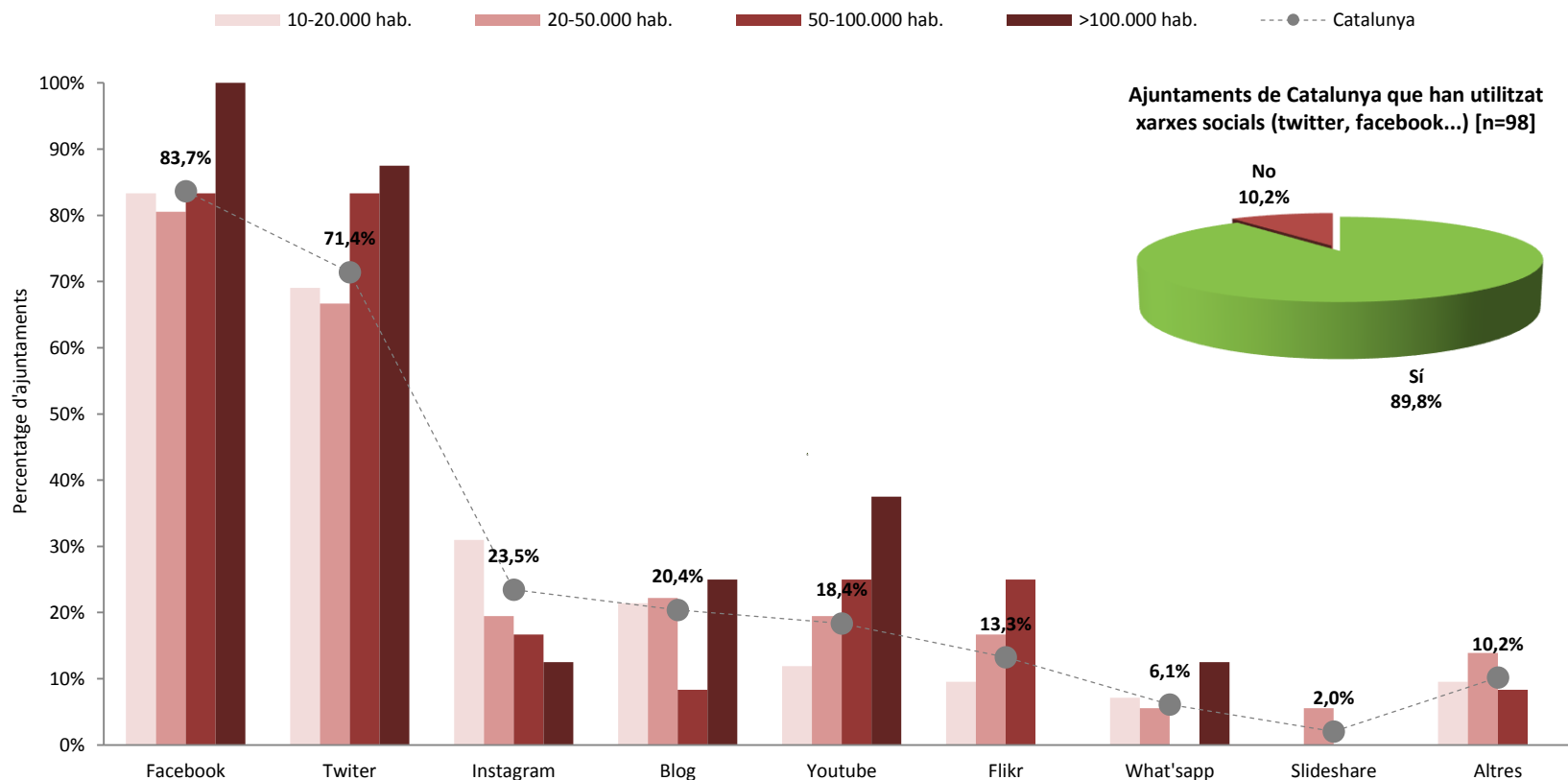
Percentatge d'ajuntaments segons les plataformes de participació ciutadana via Internet que disposen (possibilitat de més d'una resposta) [n=39]

6.2 Xarxes socials

El 90% dels ajuntaments de Catalunya han utilitzat les xarxes socials per canalitzar la participació ciutadana i mantenir contacte amb la ciutadania. Facebook i twitter son les xarxes socials més esteses en els ajuntaments catalans.

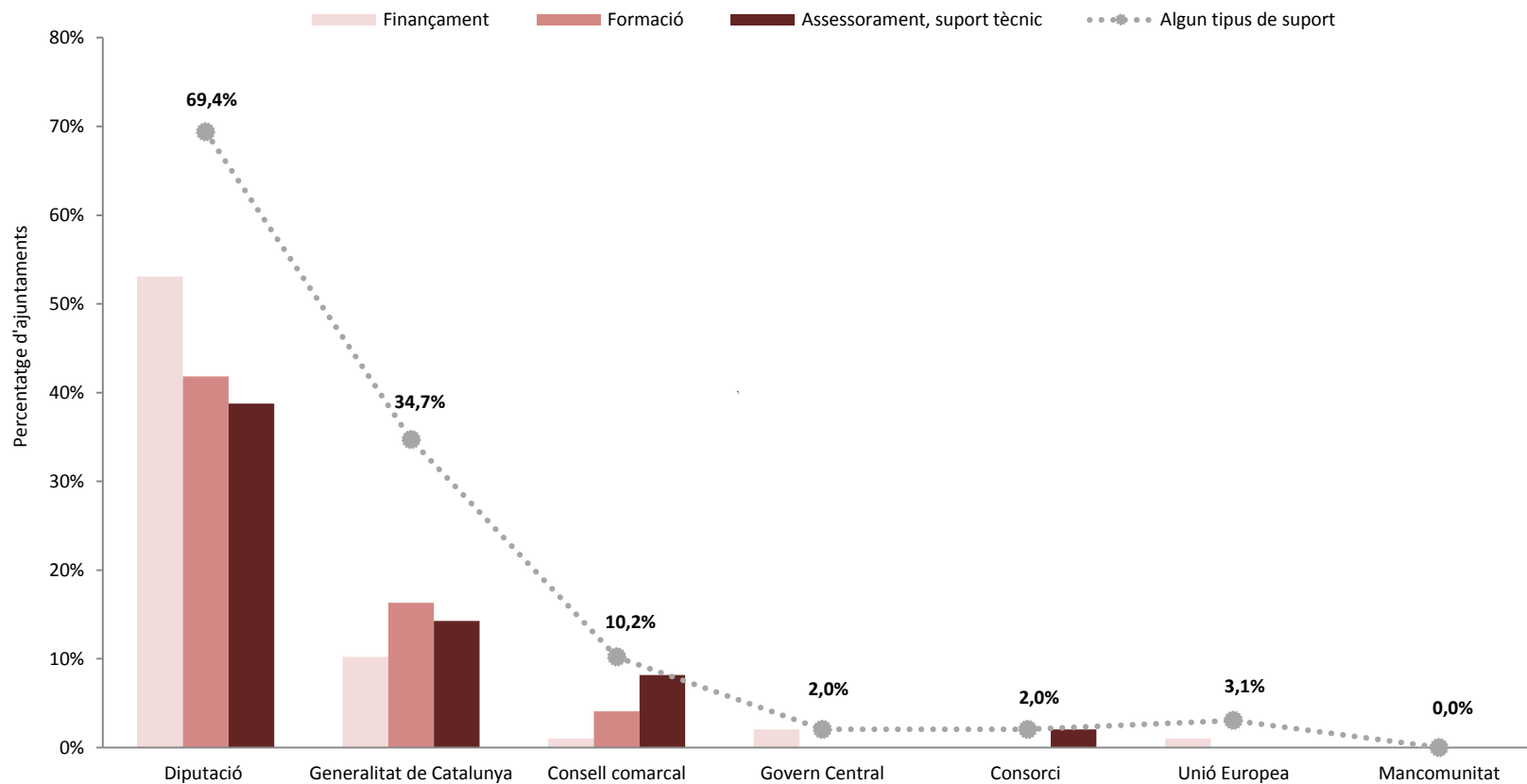
Xarxes socials utilitzades per canalitzar la participació ciutadana i establir canals de comunicació [n=98]

7. ENTITATS GOVERNAMENTALS

La Diputació és l'organisme governamental que presta més suport als municipis (69%). Hi destaca el suport financer en més d'un 50% de municipis. La Generalitat de Catalunya es la segona entitat que dona més suport (34%).

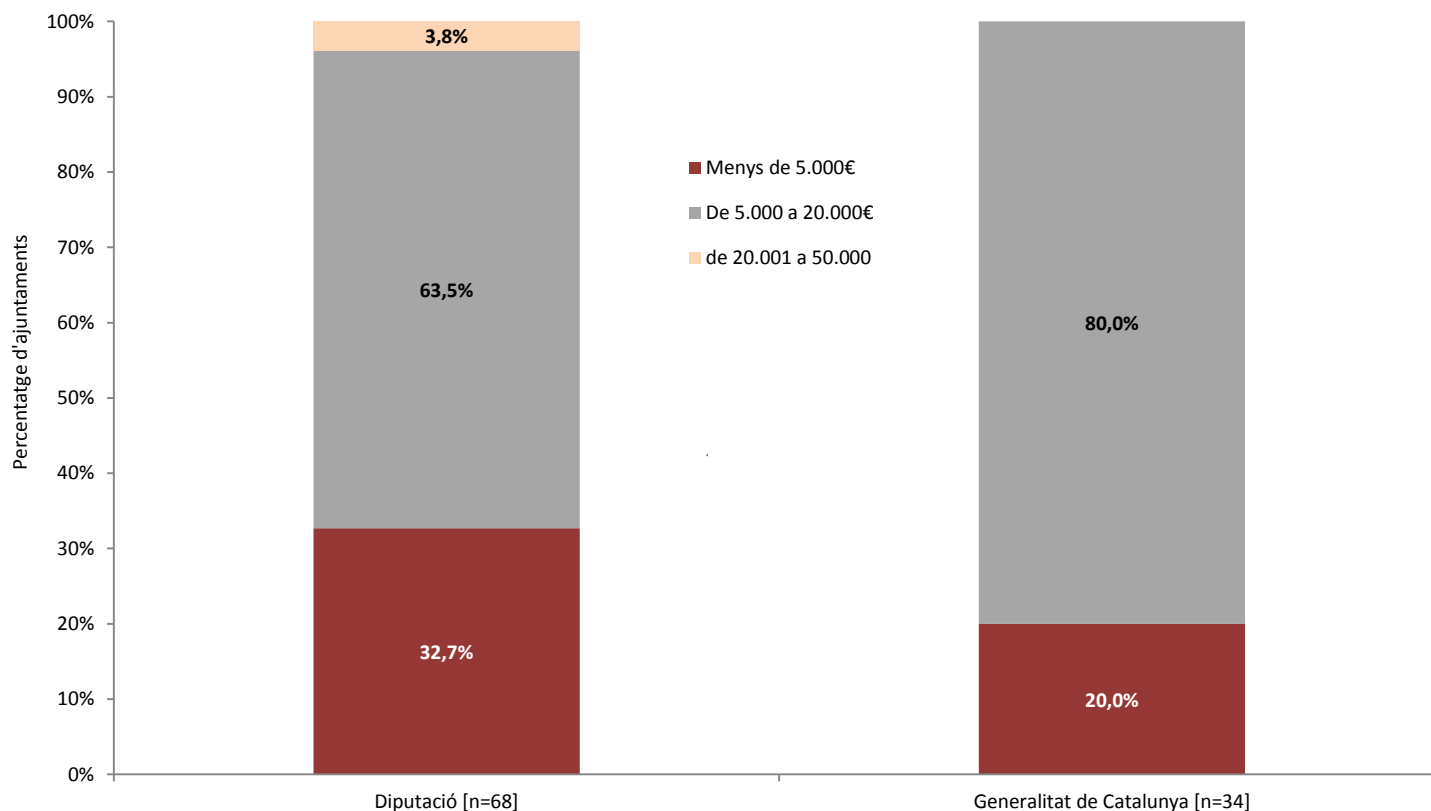
Suport rebut pels ajuntaments dels organismes governamentals (possibilitat de més d'una resposta) [n=98]

7.1 Finançament rebut per part dels organismes governamentals

Pel que fa a la distribució del total de finançament que reben els ajuntaments, els organismes que destinen més finançament són la Diputació. El 63,5% dels ajuntaments que van rebre finançament de la Diputació, en van rebre de 5.000 a 20.000€.

Ajuntaments segons la quantitat de finançament rebut via subvencions específiques o convenis dedicats a participació durant el 2013*

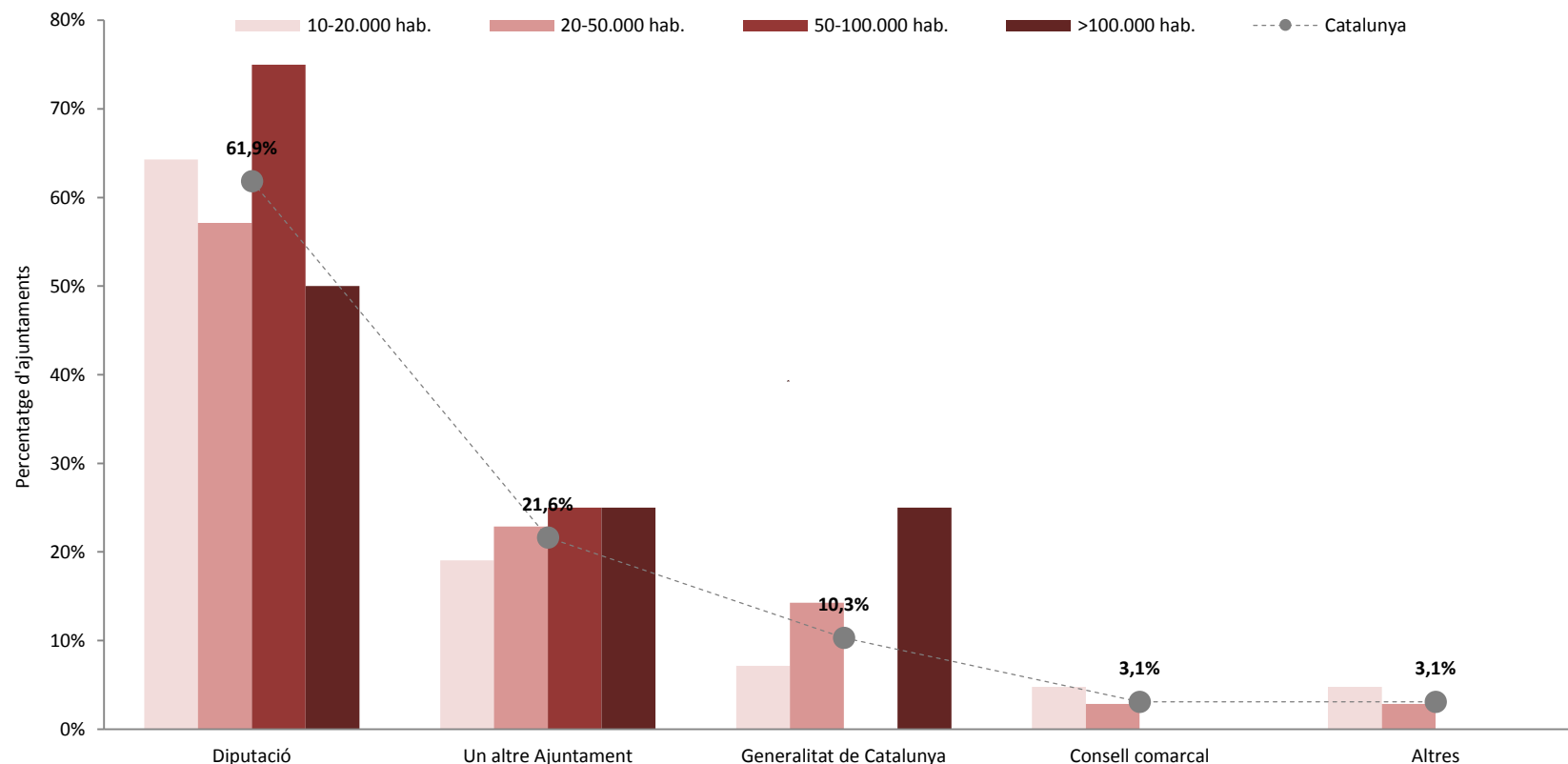

* Les n fan referència al nombre d'ajuntaments que reben finançament per part de cada ens

7.2 Ens governamentals de referència

El principal ens de referència als que es dirigeixen els ajuntaments quan necessiten assessorament en temes de participació són les diputacions (62%). A molta distància hi trobem “Un altre ajuntament” (21,6%) i en tercer lloc la Generalitat (10%).

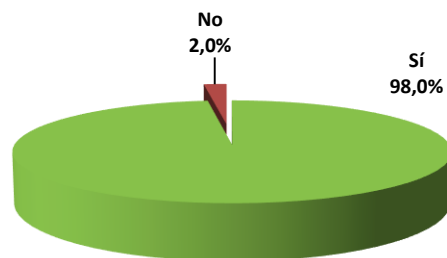
Ens governamentals triats pels ajuntaments com a primera opció per a l'assessorament en temes de participació [n=97]

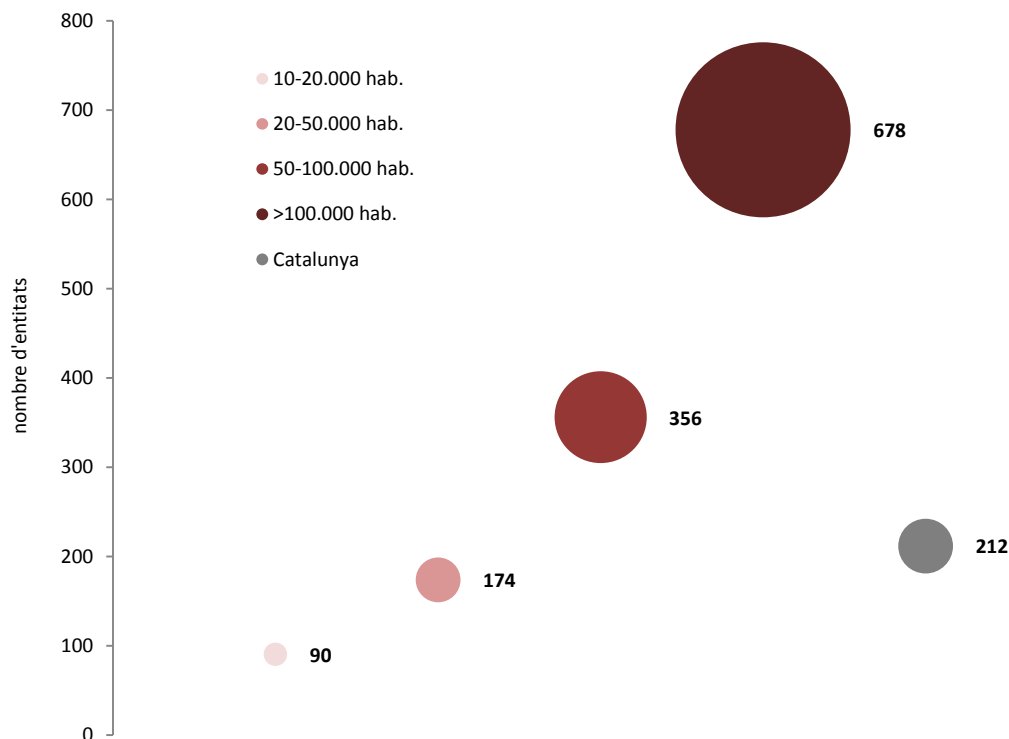
8. ENTITATS NO GOVERNAMENTALS

El 98% dels ajuntaments de Catalunya tenen un registre d'entitats. A Catalunya hi ha un total de 18.422 entitats registrades amb una mitjana de 212 entitats per municipi.

**Ajuntaments de Catalunya
amb un registre d'entitats
[n=98]**

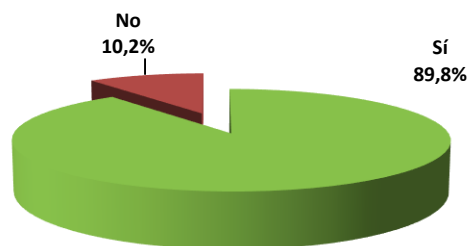
Mitjana d'entitats registrades als ajuntaments [n=87]

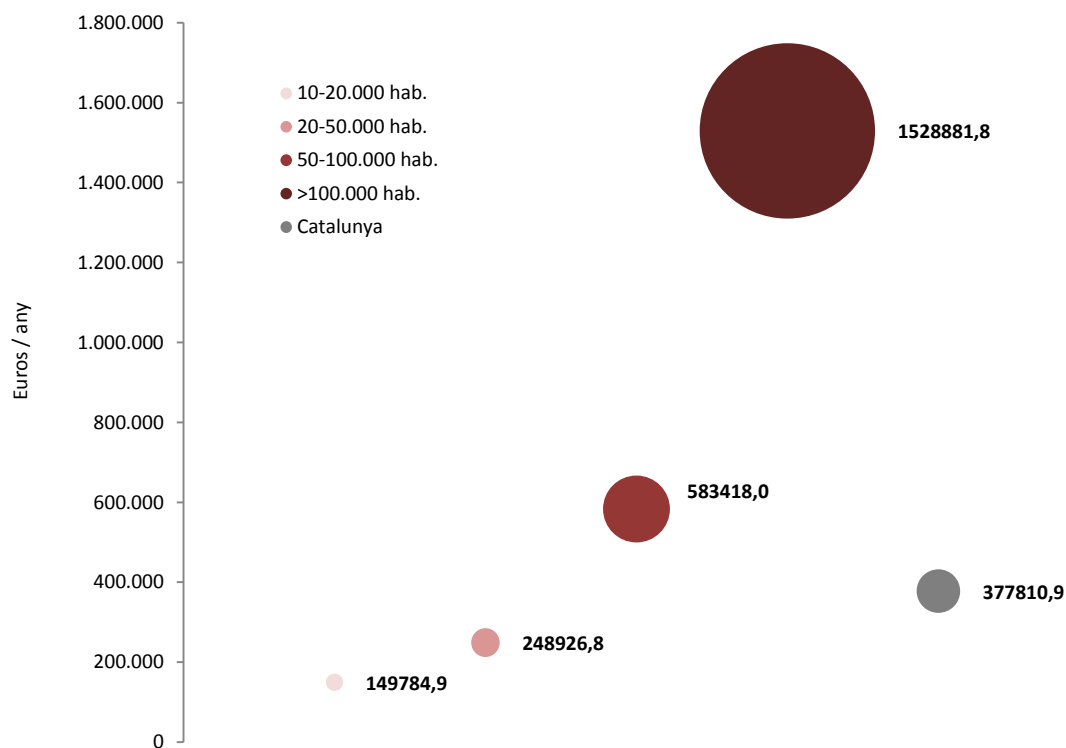
8.1 Suport econòmic a entitats

El 90% dels ajuntaments de Catalunya ha destinat algun suport econòmic directe a les entitats del municipi, amb una mitjana de 377.810€ per municipi.

Ajuntaments que han destinat algun suport econòmic directe a entitats [n=98]

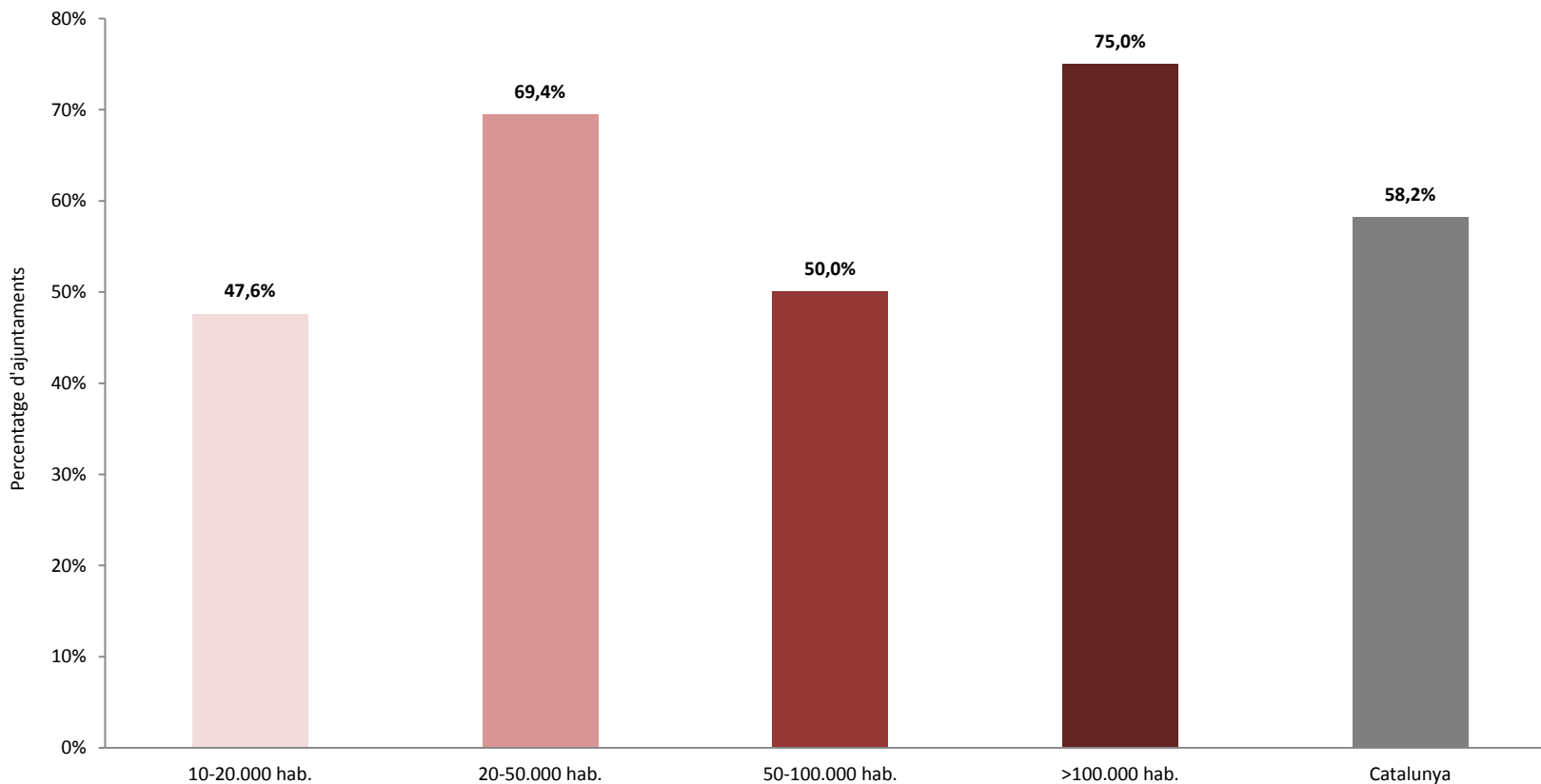
Mitjana del pressupost destinat pels ajuntaments a entitats [n=73]

8.2 Gestió d'equipaments per entitats

El 58,2% dels ajuntaments de Catalunya disposen d'algun equipament municipal gestionat per entitats o associacions ciutadanes.

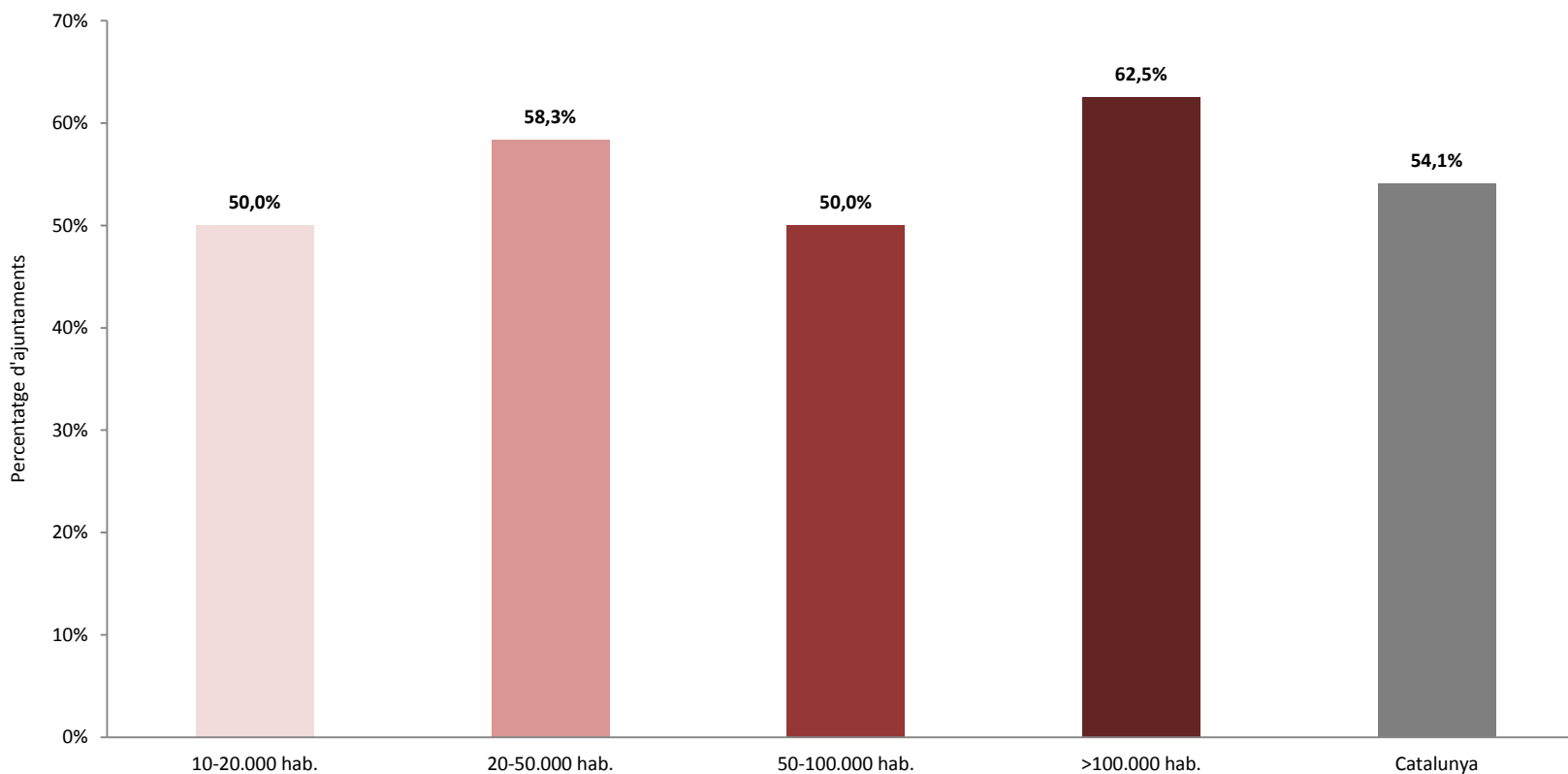
Ajuntaments que disposen d'algun equipament municipal propietat de l'Ajuntament que sigui gestionat per entitats o associacions ciutadanes [n=84]

8.3 Mostra/fira d'entitats

El 54% dels ajuntaments de Catalunya han realitzat alguna mostra o fira d'entitats durant l'any 2013.

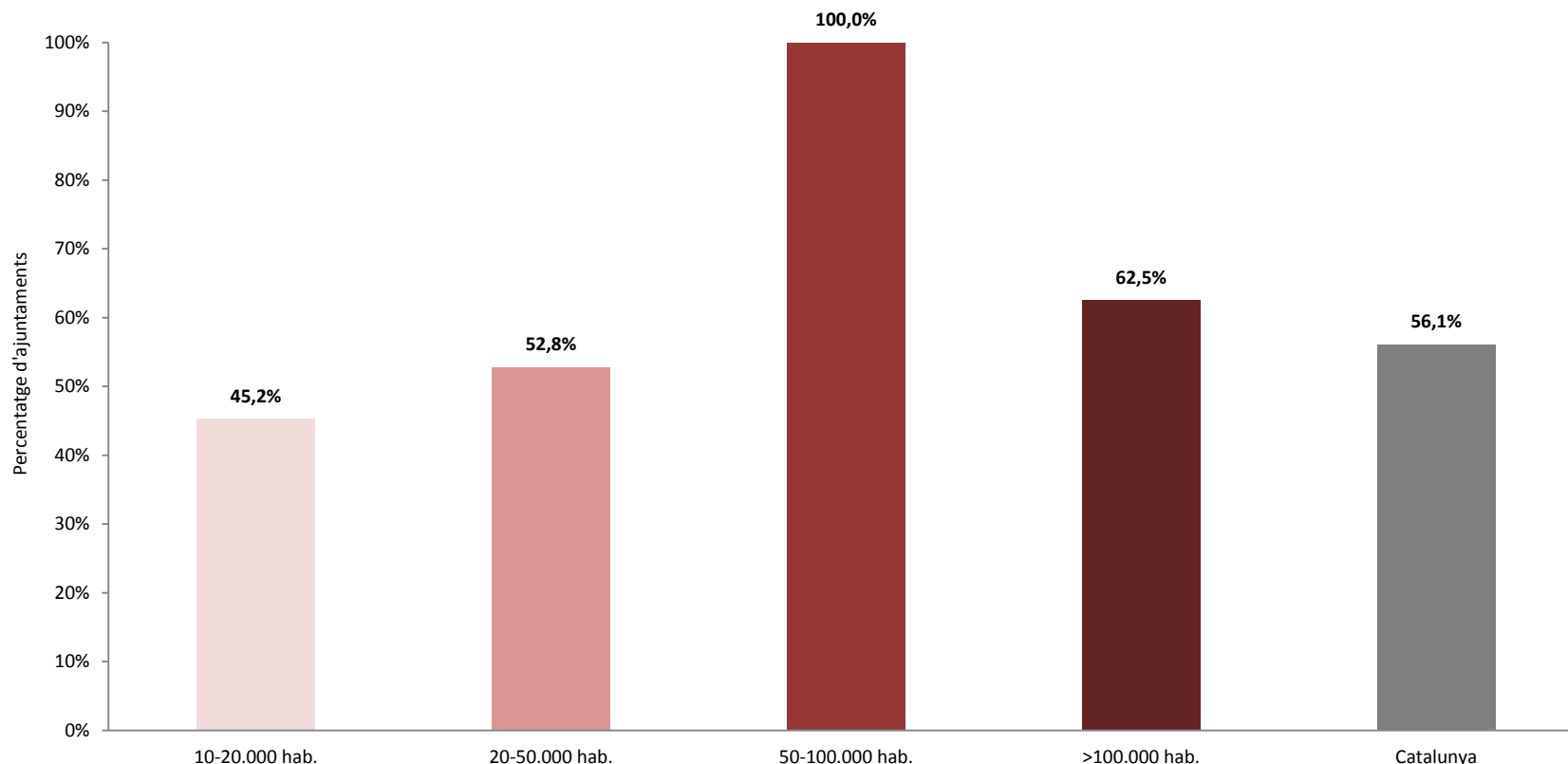
Ajuntaments que han realitzat alguna mostra/fira d'entitats durant l'any 2013 [n=98]

9. ORGANITZACIÓ TÈCNICO ADMINISTRATIVA (OTA)

El 56% dels ajuntaments de Catalunya tenen un organisme tecnicoadministratiu (OTA)* que centralitza les actuacions de participació. Aquestes estructures estan força esteses, però sobretot en els municipis de més de 50.000 habitants.

Ajuntaments amb Organismes Tècnico Administratius en temes de participació ciutadana [n=98]

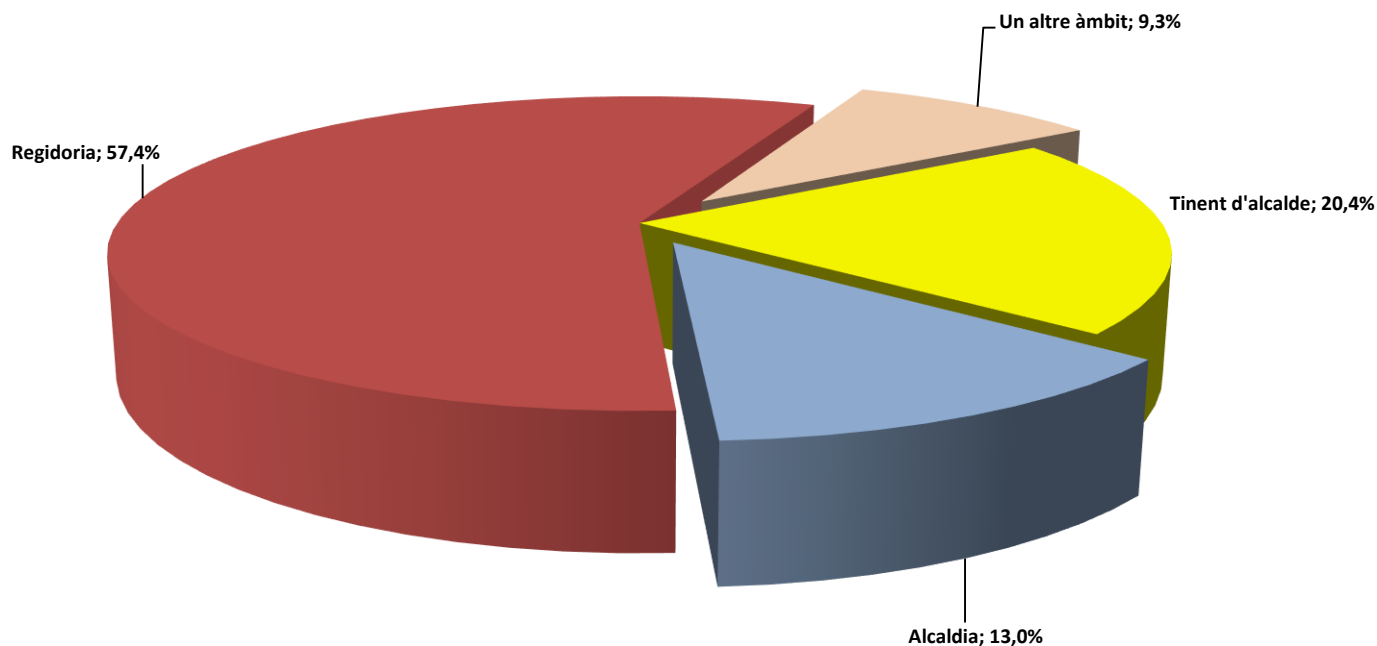

* Per OTA (Organització tecnicoadministrativa) entenem qualsevol estructura (departament, direcció, servei, secció, programa, oficina, organisme autònom, societat municipal...) responsable de la gestió dels temes de participació ciutadana

9.1 Dependència orgànica de l'OTA

Les OTAs de participació dels ajuntaments de Catalunya depenen en un 57% d'una regidoria, el 20% d'una tinència d'alcalde, un 13% d'Alcaldia i la resta, 9%, depenen d'un altre àmbit.

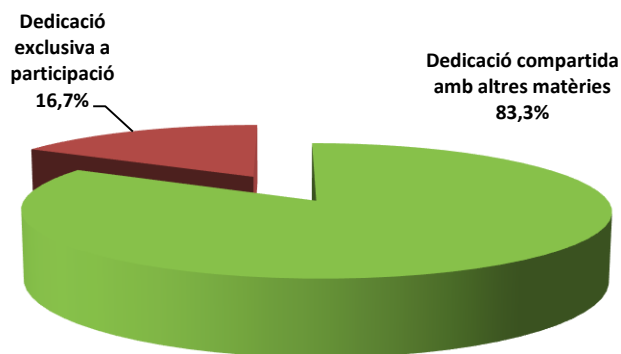
Dependència orgànica dels OTAs de participació [n=54]

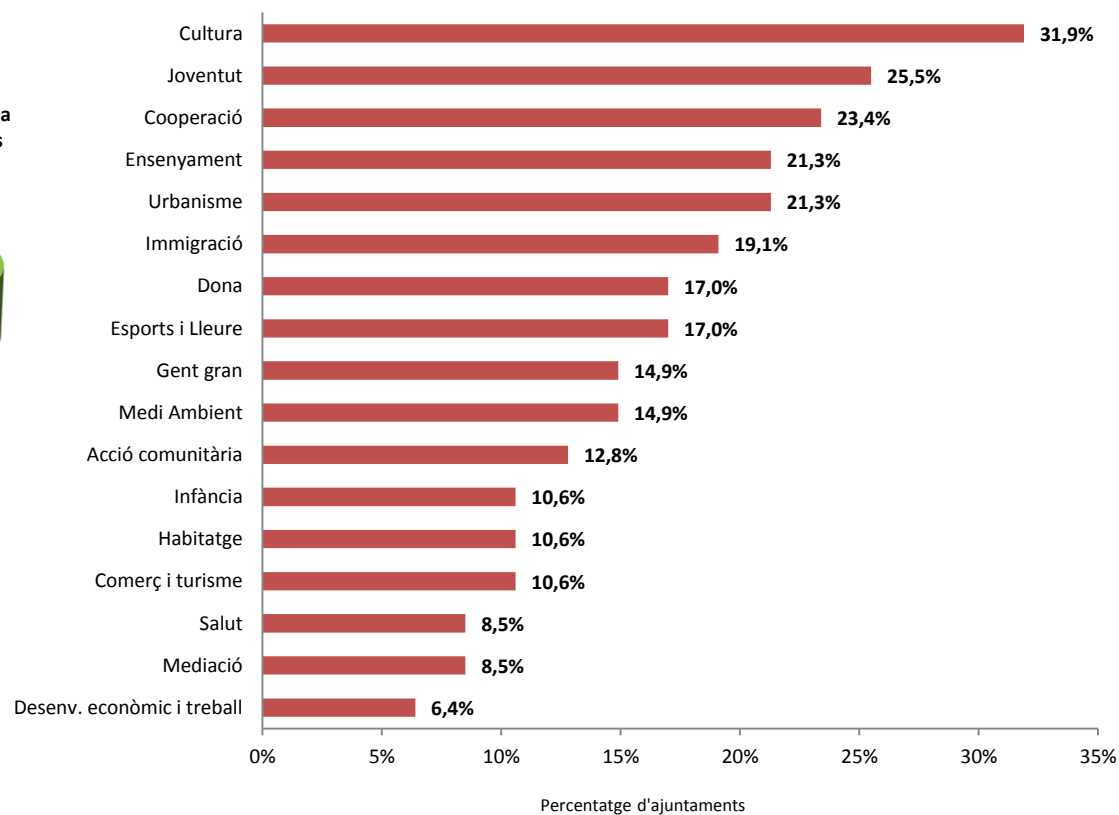
9.2 Especialització de l'OTA

El 83,38% dels ajuntaments que tenen OTAs de participació comparteixen la gestió amb altres matèries. “Cultura” i “Joventut” són les matèries més vinculades a les OTAs de participació.

Ajuntaments amb OTAs exclusives de participació [n=54]

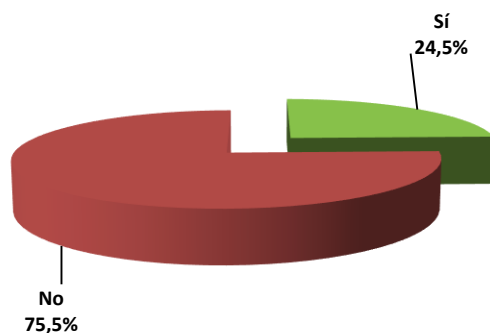
Matèries vinculades a la gestió dels OTAs de participació (possibilitat de més d'una resposta) [n=47]

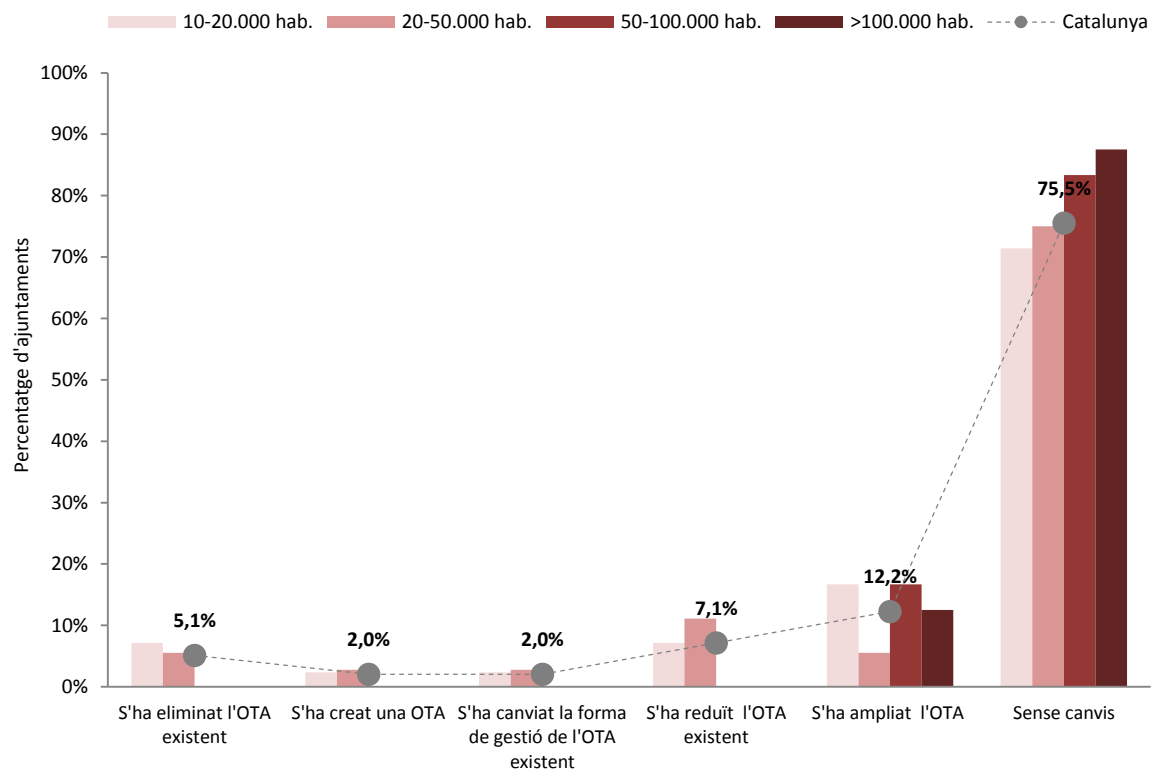
9.3 Canvis en les OTAS durant el 2013

Un 24,5% dels municipis de Catalunya han realitzat algun canvi en les estructures organitzatives. El canvi més destacat ha estat "s'ha ampliat la OTA existent" (12,2%)

Canvis significatius en les OTAs de participació ciutadana [n=98]

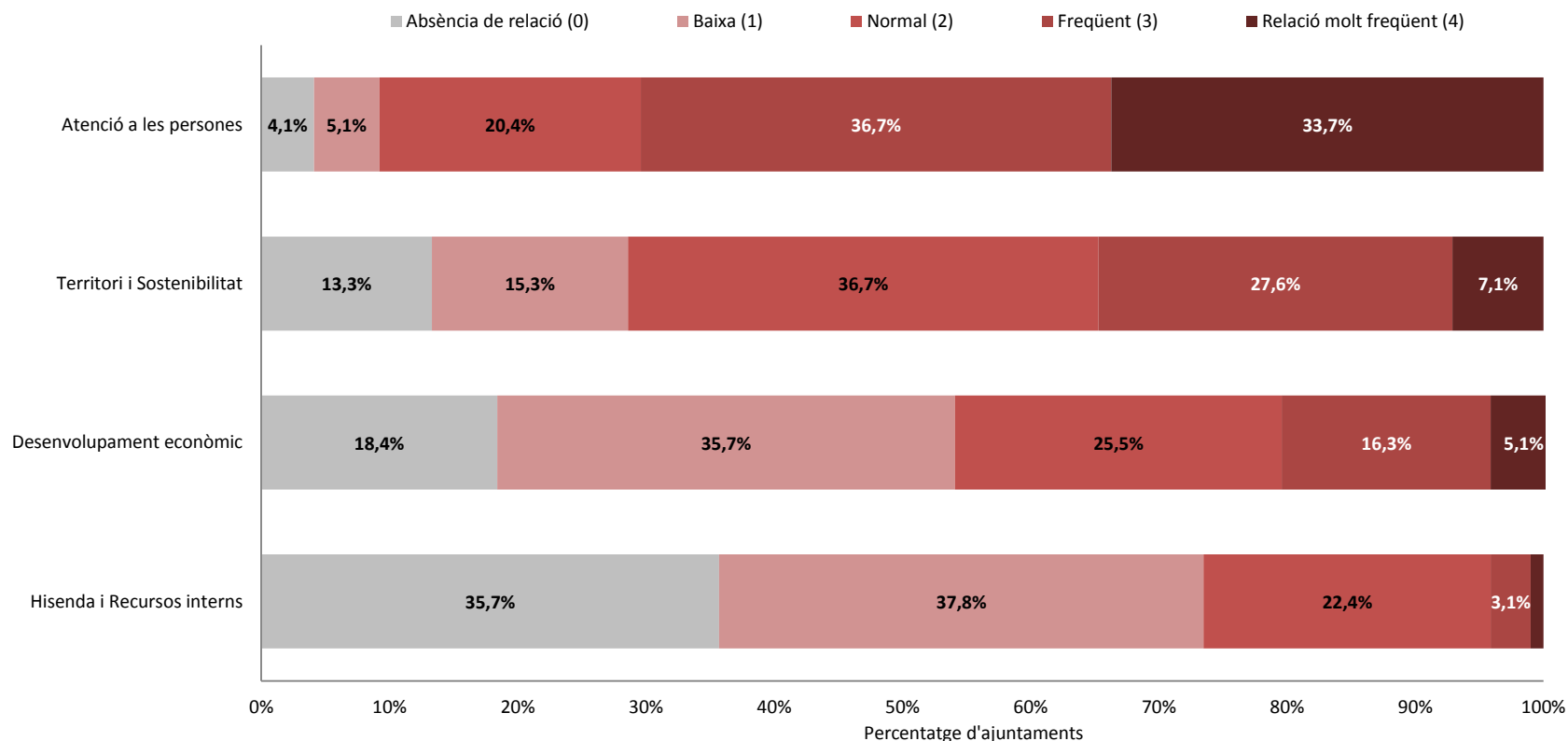
Canvis significatius en les estructures tècnico administratives de participació [n=98]

9.4 Relació amb altres àrees

Les àrees de participació tenen una relació més freqüent amb l'àrea "d'Atenció a les persones" (70,4% de relació freqüent o molt freqüent). En canvi amb "Hisenda i Recursos interns" tenen una relació de baixa intensitat (73,5% de relació baixa o inexistent).

Intensitat de la relació de l'àmbit de participació amb les següents àrees de l'Ajuntament [n=97]

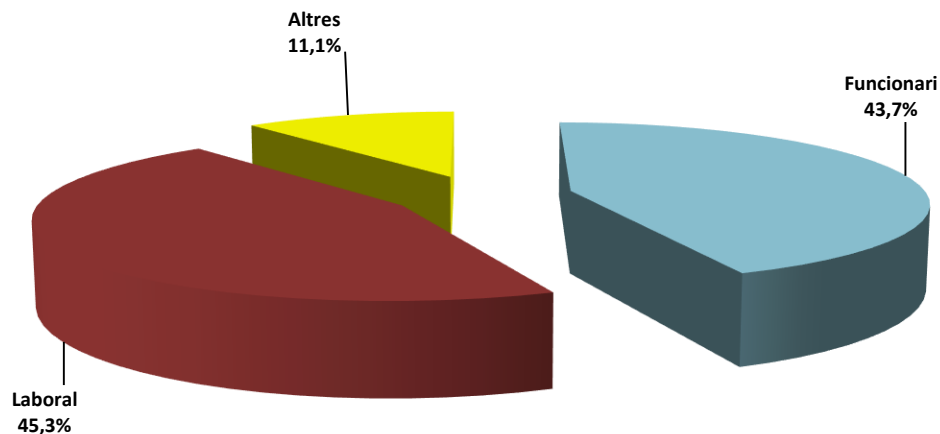
10. TREBALLADORS

Un 83,7% dels ajuntaments de Catalunya té treballadors (tècnics o similars) dedicats a temes de participació ciutadana. Del total de treballadors, un 44% són funcionaris, un 45% personal laboral i un 11% té altres tipus de contractes.

**Ajuntaments amb treballadors
(tècnics o similars) dedicats a
participació [n=98]**

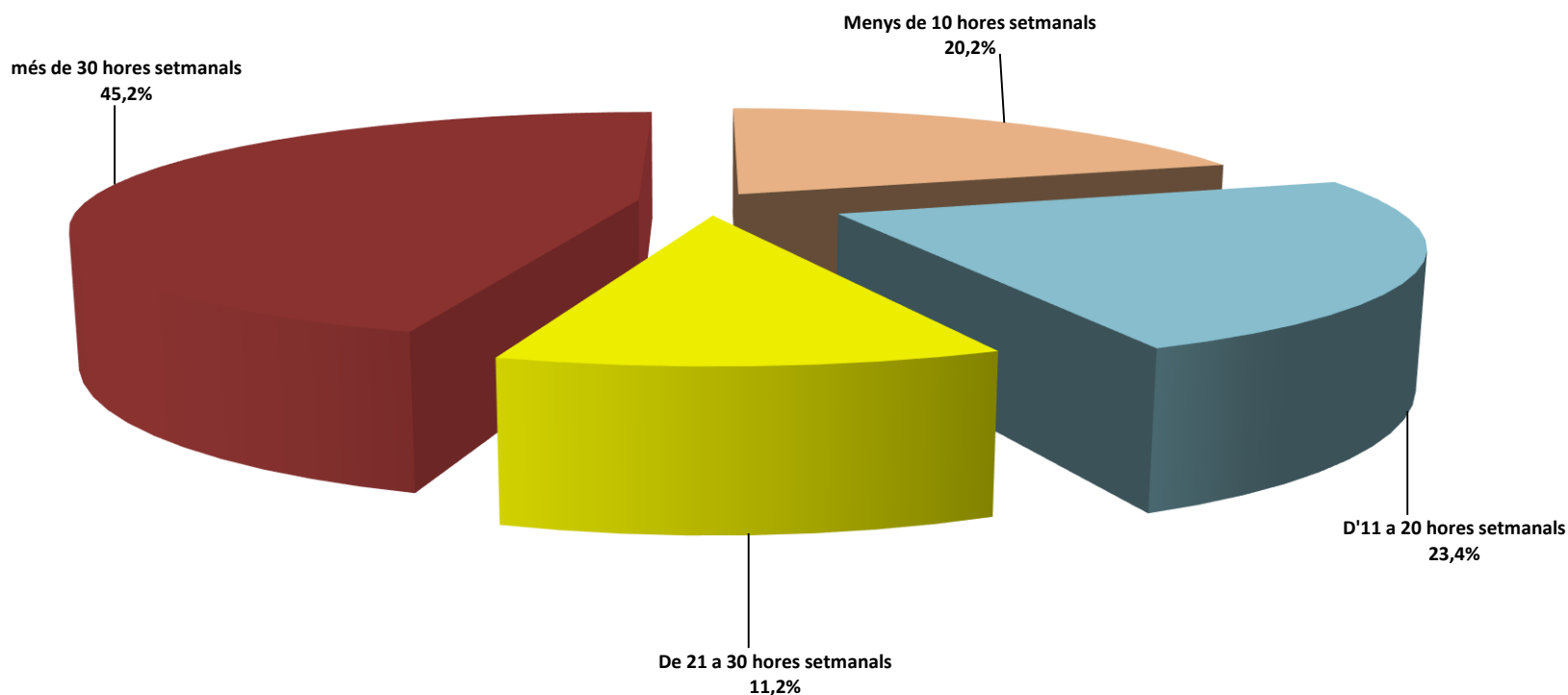
Víncle laboral del total de treballadors [n=190]

10.1 Dedicació dels treballadors

El 45% dels treballadors (tècnics o similars) vinculats a les tasques de participació dedica més de 30 hores setmanals a aquesta feina; el 11% hi dedica entre 21 i 30 hores, el 24% hi dedica entre 11 i 20 hores setmanals i el 20% restant hi dedica menys de 10 hores setmanals.

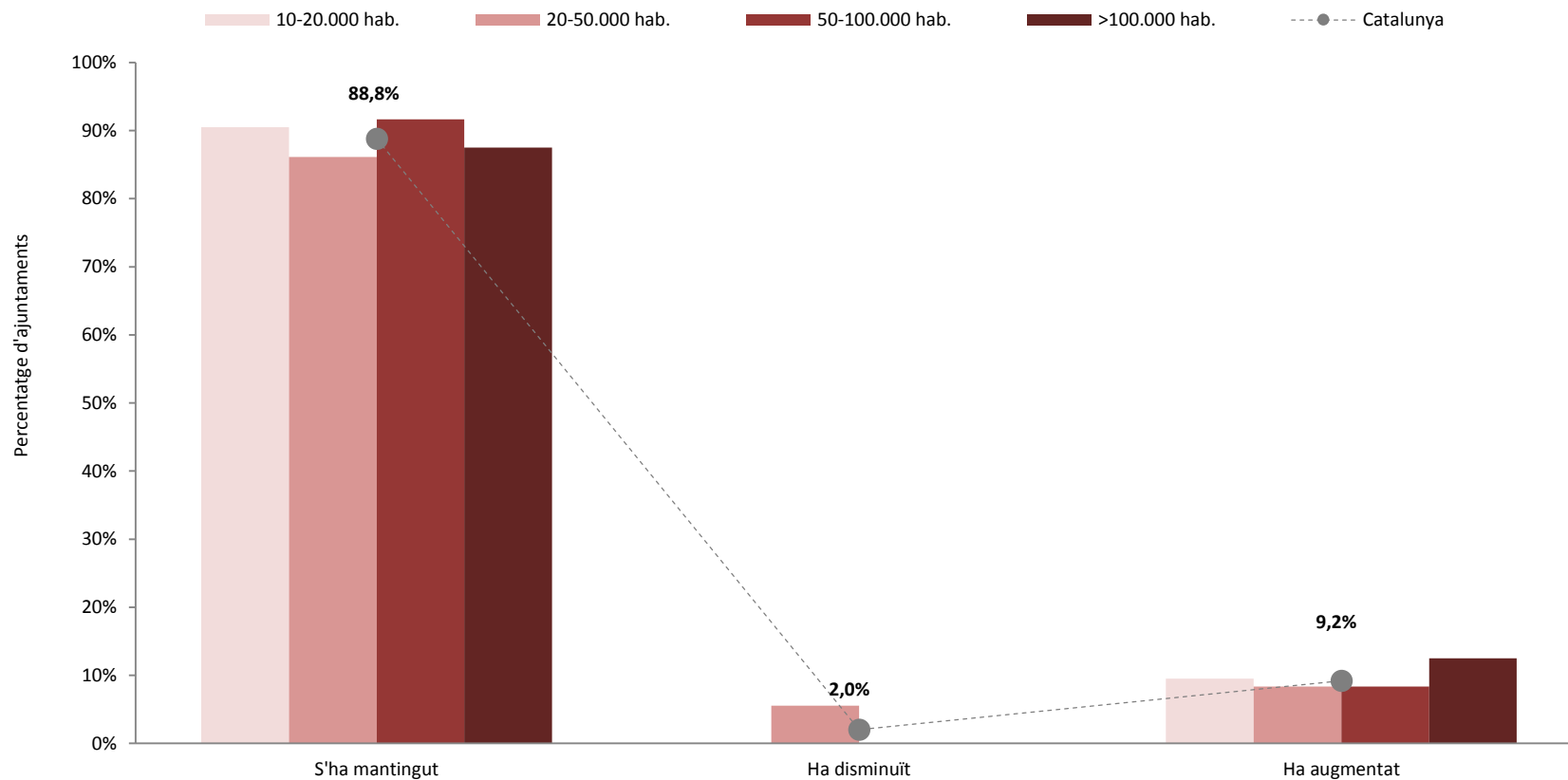
Dedicació del total de treballadors (tècnics o similars) [n=188]

10.2 Canvis en la plantilla de personal

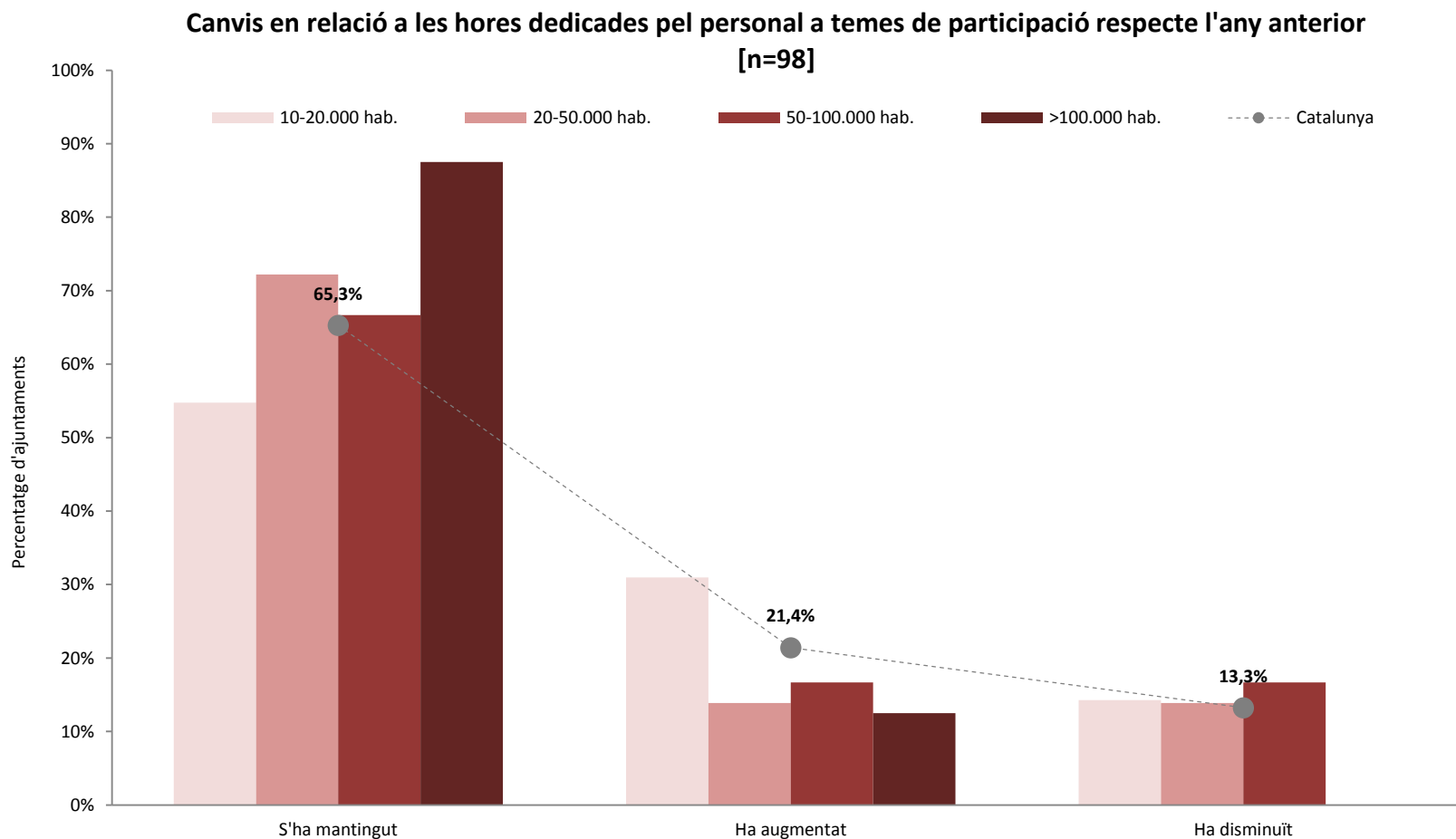
El 89% dels ajuntaments no ha realitzat canvis en relació als treballadors dedicats a participació ciutadana.
El 2% ha disminuït la plantilla i el 9 % l'ha augmentat.

Canvis en la plantilla de personal vinculada a temes de participació respecte l'any anterior [n= 98]

10.3 Canvis en la dedicació del personal

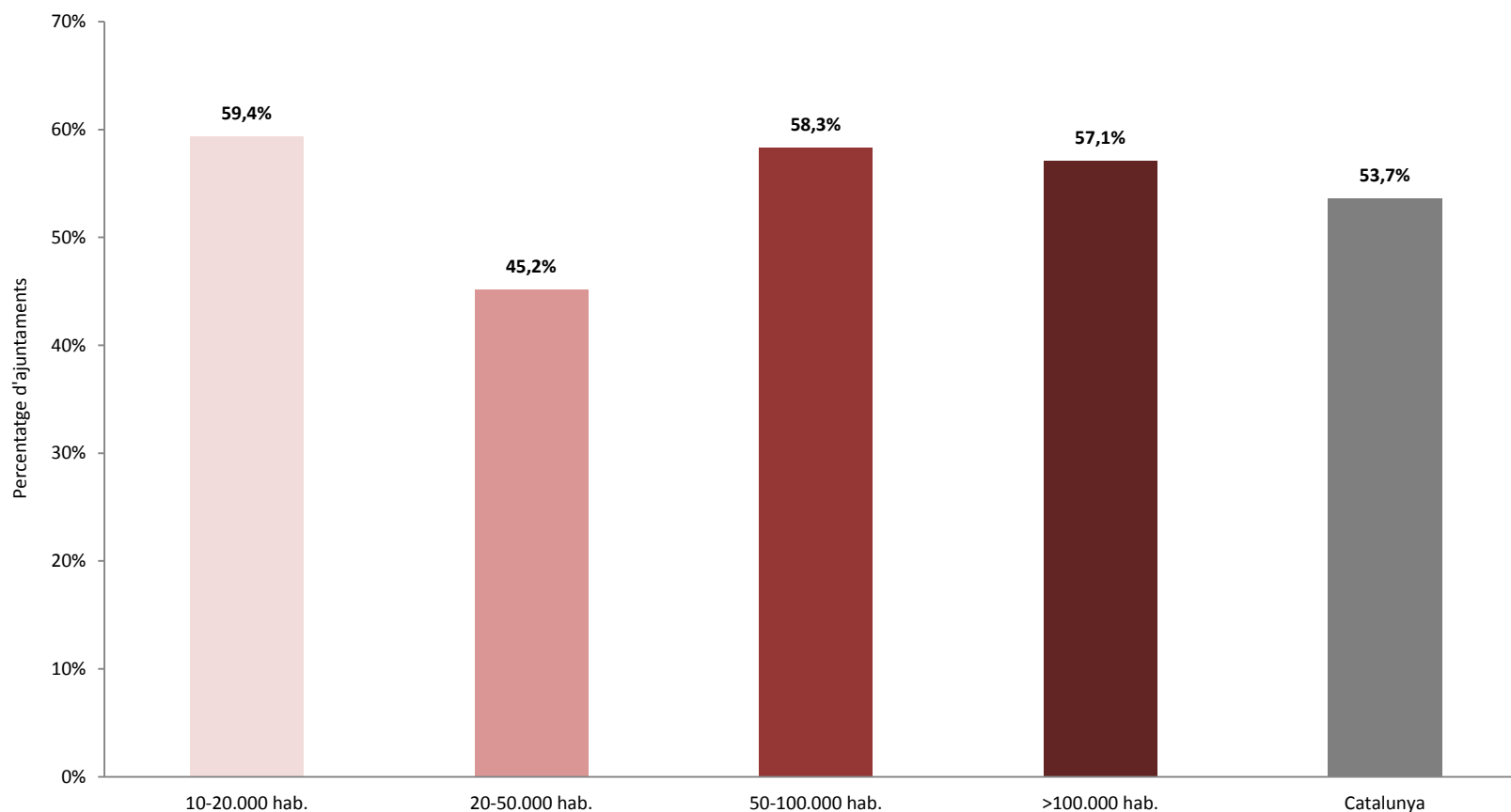
El 65% dels ajuntaments ha mantingut el nombre d'hores que dedica el personal a temes de participació. El 21,4% ha augmentat la dedicació horària i el 13 % l'ha disminuït.

10.4 Tècnic/a de participació ciutadana

Un 53% dels ajuntaments de Catalunya té reconeguda la figura de “tècnic de participació ciutadana” en l’estructura organitzativa de personal. La proporció és similar en els diferents trams de població existents.

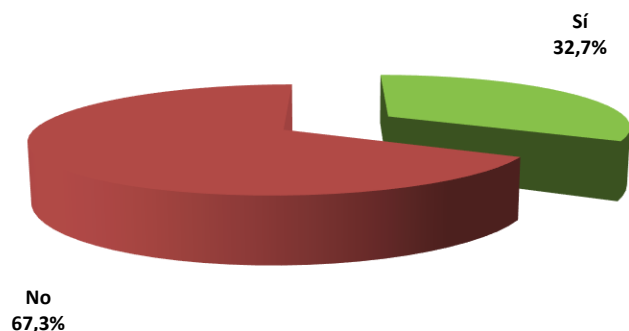
Ajuntaments amb “tècnic/a de participació Ciutadana” [n=84]

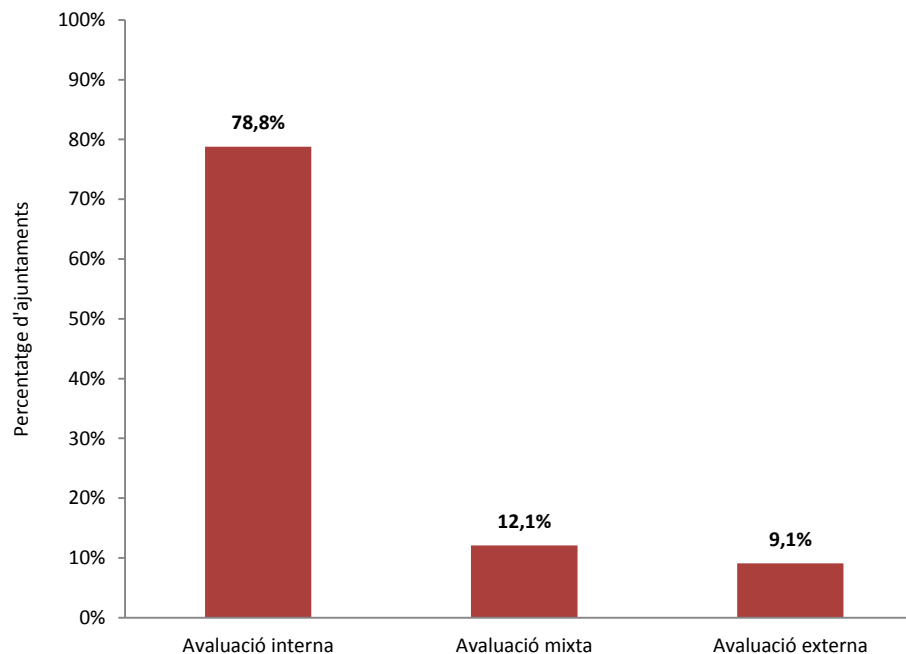
11. AVALUACIÓ I VALORACIONS

El 32,7% dels ajuntaments catalans realitzen avaluacions sobre les polítiques de participació dutes a terme al municipi. D'aquests, la majoria (78,8%) opta per una avaluació interna.

Ajuntaments de Catalunya que realitzen avaluació de les polítiques de participació ciutadana [n=98]

Tipus d'avaluació de les polítiques de participació (possibilitat de més d'una resposta) [n=98]

Avaluació interna = el propi Ajuntament

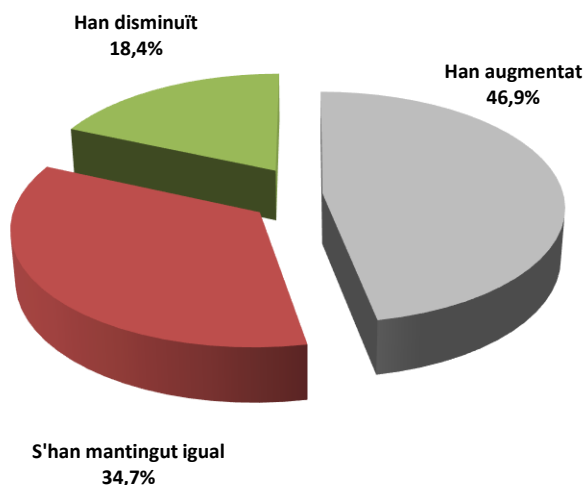
Avaluació externa = persona o organització diferent de l'Ajuntament

Avaluació Mixta = col·laboració entre l'Ajuntament i altra entitat externa

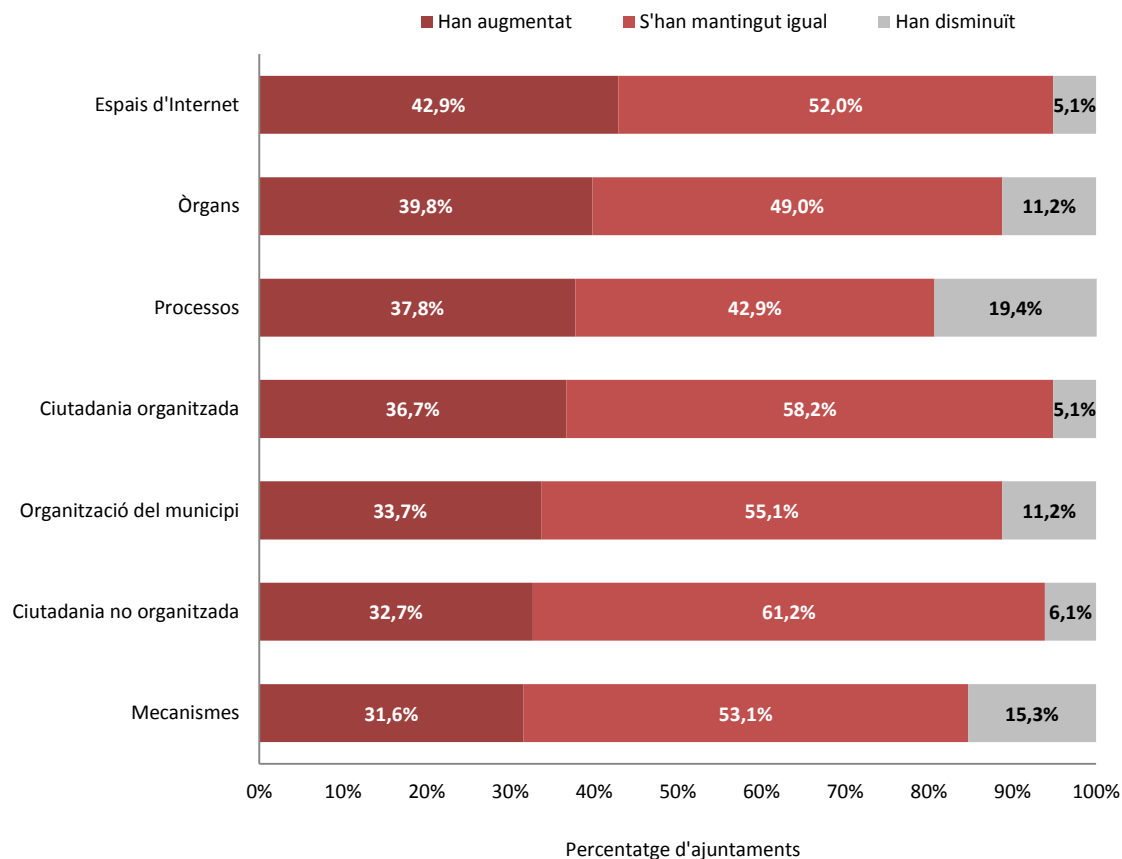
11.1 Evolució dels espais participatius

El 47% dels ajuntament valoren que les actuacions relacionades amb la participació ciutadana han augmentat en els últims 2 anys. Els espais participatius que més han augmentat són els d'Internet (43%) mentre que la resta mantenen uns percentatges d'augment similars. D'altra banda, els processos participatius són els que més han disminuït (19,4%).

Valoració de l'evolució en el conjunt d'actuacions vinculades a participació els darrers dos anys [n=98]

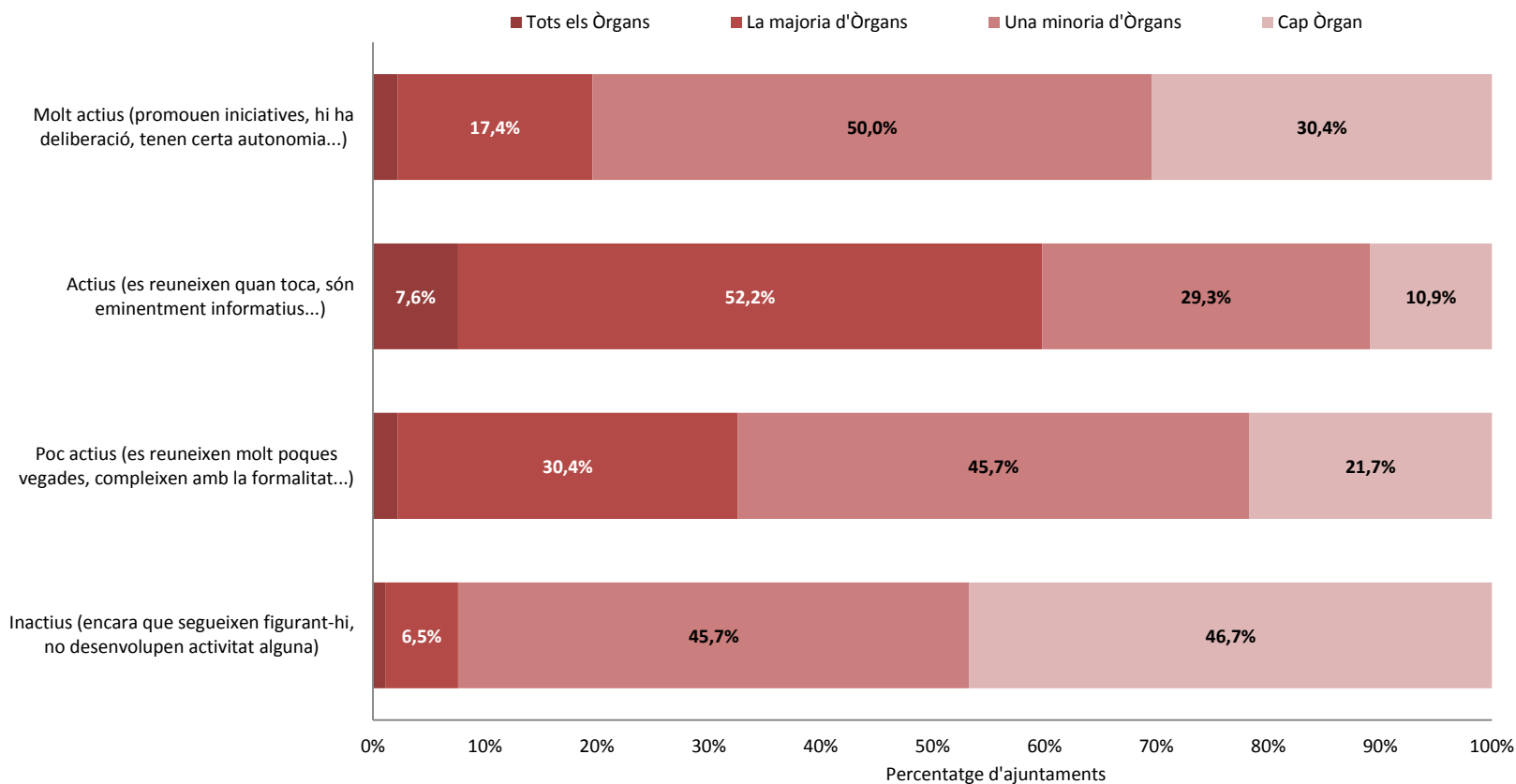
Valoració de l'evolució de les següents actuacions en els darrers dos anys [n=98]

11.3 Valoració de l'activitat dels òrgans

Un 60% dels municipis consideren que la majoria o tots els seus òrgans estan actius, mentre que el 32% valoren que la majoria o tots els seus òrgans son poc actius.

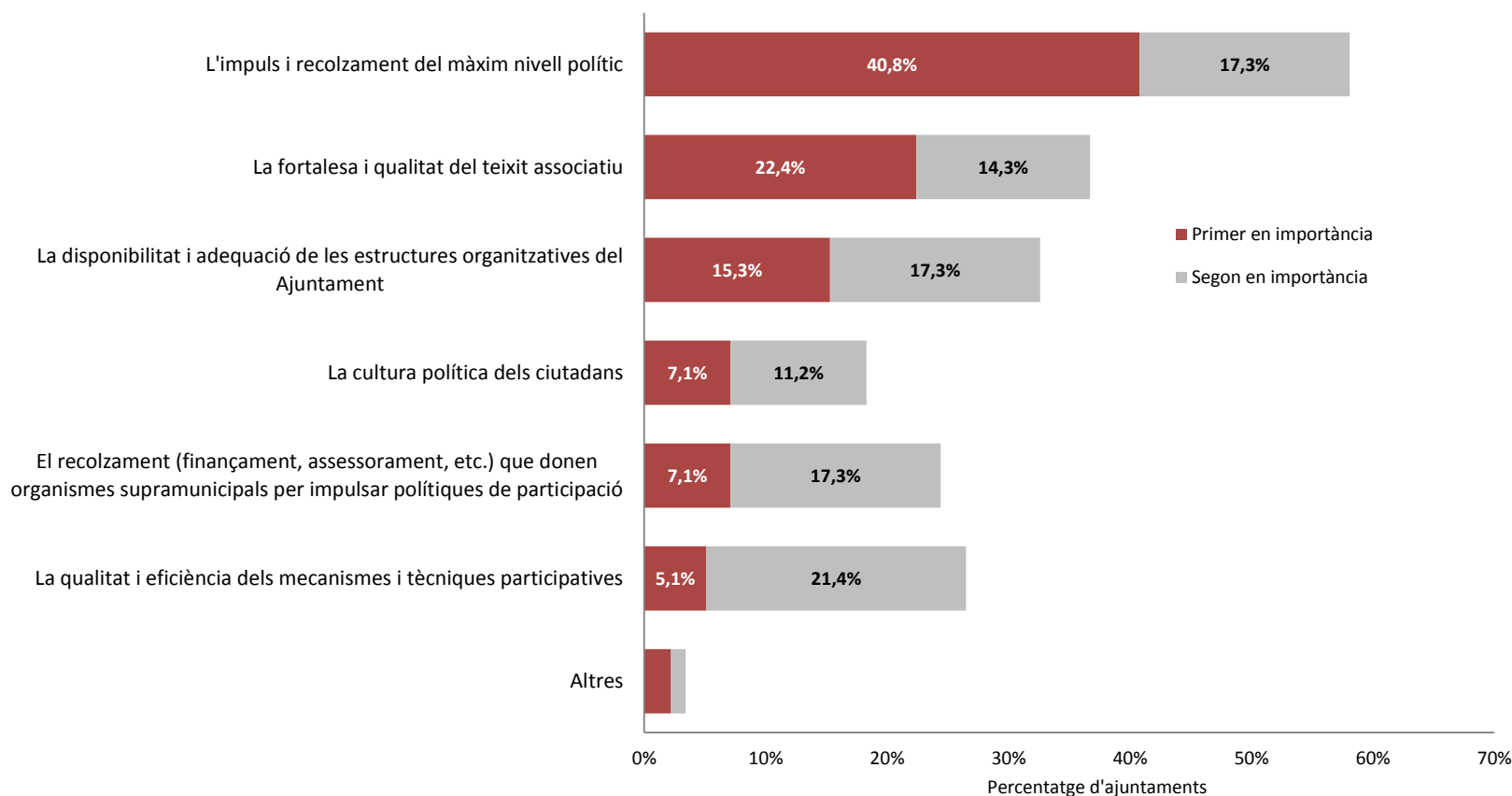
Valoració del nivell d'activitat dels òrgans de participació [n=98]

11.4 Factors que condicionen la participació

La majoria dels ajuntaments senyalen “el recolzament de màxim nivell polític” com el factor més important pel desenvolupament de les polítiques de participació (58%).

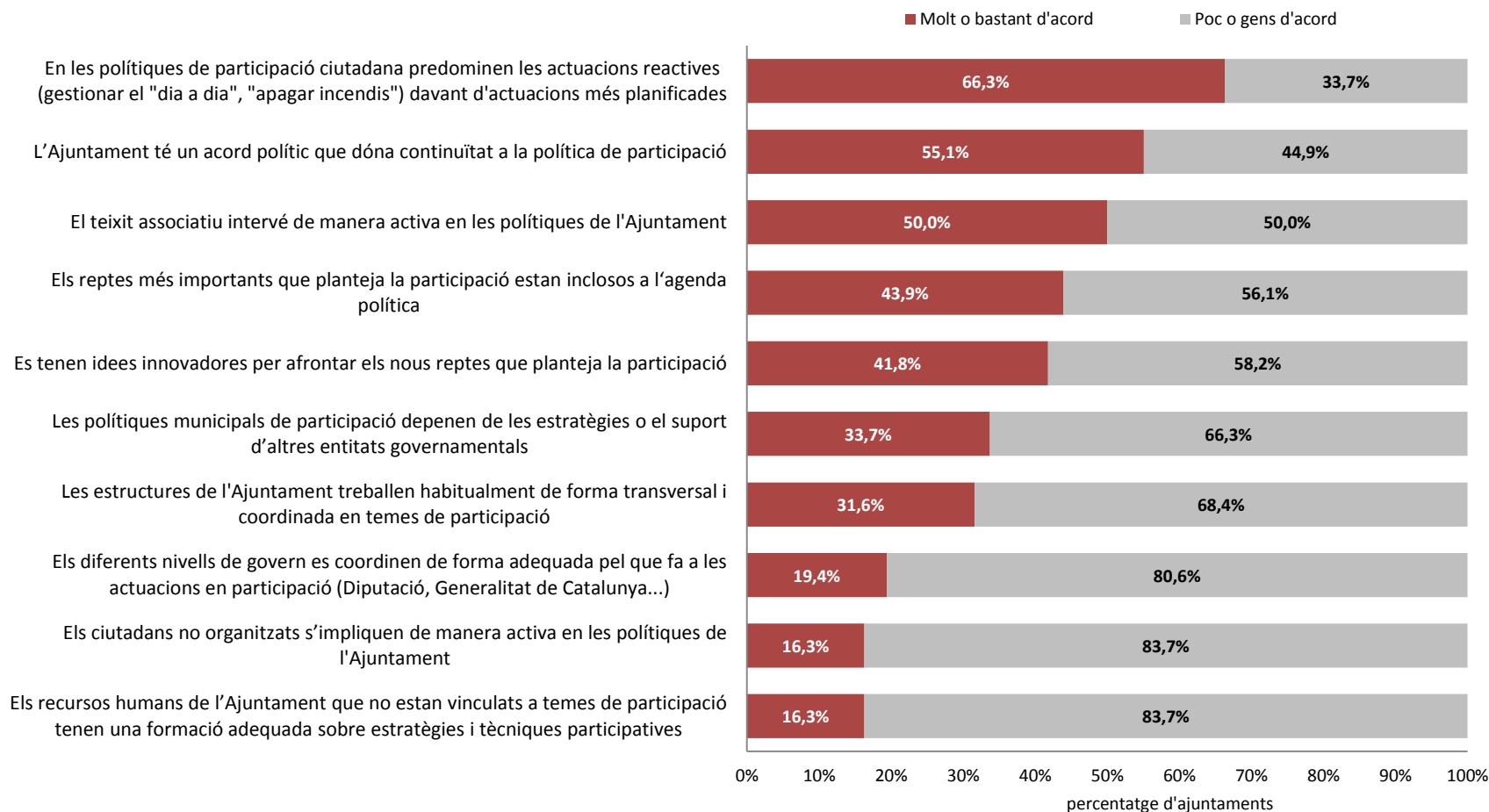
Els dos factors més importants pel desenvolupament de les polítiques de participació ciutadana municipal [n=98]

11.5 Nivell d'acord amb diferents afirmacions

La opció amb més nivell d'acord es que en les polítiques de participació predominen les actuacions reactives (gestió del "dia a dia") més enllà de les planificades.

Percepció subjectiva del grau d'acord amb les següents afirmacions [n=98]

12. Annex

Els municipis inclosos a l'estudi són els següents:

De 10.000 a 20.000 habitants

Arenys de Mar
Argenton
Badia del Vallès
Berga
Caldes de Montbui
Canovelles
Cardedeu
Castellbisbal
Castelló d'Empúries
Castell-Platja d'Aro
Corbera de Llobregat
Cubelles
Cunit
Deltebre
L'Escala
La Garriga
La Llagosta
La Seu d'Urgell
Les Franqueses del Vallès
Lliçà d'Amunt
Malgrat de Mar
Mollerussa
Montgat
Montornès del Vallès
Palamós
Palau-solità i Plegamans

Parets del Vallès
Piera
Premià de Dalt
Ripoll
Roses
Sant Carles de la Ràpita
Sant Celoni
Sant Joan de Vilatorrada
Sant Just Desvern
Sant Quirze del Vallès
Sant Sadurní d'Anoia
Santa Coloma de Farners
Tàrraga
Torrelló
Torroella de Montgrí
Vallirana
Vilanova del Camí

De 20.001 a 50.000 habitants

Ampostà
Barberà del Vallès
Blanes
Calafell
Cambrils
Castellar del Vallès
El Masnou
Esparreguera
El Vendrell

Esplugues de Llobregat
Gavà
Igualada
Lloret de Mar
Manlleu
Martorell
Molins de Rei
Montcada i Reixac
Olesa de Montserrat
Olot
Palafrugell
Pineda de Mar
Ripolllet
Salou
Salt
Sant Adrià de Besòs
Sant Andreu de la Barca
Sant Feliu de Guíxols
Sant Feliu de Llobregat
Sant Vicenç dels Horts
Santa Perpètua de Mogoda
Sitges
Tortosa
Valls
Vic
Vilafranca del Penedès
Vilassar de Mar
Vila-seca

De 50.001 a 100.000 habitants

Castelldefels
Cerdanyola del Vallès
Cornellà de Llobregat
El Prat de Llobregat
Granollers
Manresa
Mollet del Vallès
Rubí
Sant Boi de Llobregat
Sant Cugat del Vallès
Viladecans
Vilanova i la Geltrú

Més de 100.000 habitants

Badalona
L'Hospitalet de Llobregat
Lleida
Mataró
Reus
Sabadell
Santa Coloma de Gramenet
Tarragona
Terrassa

The background of the page features a large, light gray graphic. It consists of several overlapping, semi-transparent numbers (including 2008, 42, 80, 50, 10, 2, 60) and a stylized pen nib pointing towards the bottom left. The numbers are arranged in a way that they appear to be floating or layered over each other.

FUNDACIÓ CARLES PI I SUNYER

Amb la Col·laboració del Programa
d'Innovació i Qualitat Democràtica de la
Generalitat de Catalunya

Casa Golferichs
Gran Via de les Corts Catalanes, 491
08015 Barcelona
Tel. 934 527 115 Fax 933 233 431
panel@pisunyer.org www.pisunyer.org